Ушбу сонда:
2 Ажабо! ҲАМИДА ХОЛА НЕГА ХУНОБ?
3 ҚАШҚАДАРЁ ОРОМГОҲЛАРИДА
4 Учрашув «МУҲИМИ, БИЗ ҲАМИША БИРГАМИЗ...»

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ - ОЛИЙ БАХТ
ГАЗЕТА 1991 ЙИЛ 21 МАРТДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2004 йил 11 июн, жума № 94 (1727)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

КИТОБ - ЭНГ ЯХШИ ТУҲФА

Президентимиз Ислом Каримовнинг жорий йилда Россияга ташрифи чоғида мазкур давлат билан барча соҳалар қатори таълим тизимида ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш борасида ҳам келишувга эришилган эди.

Мамлакатларимиз таълим соҳаси вакилларининг ҳамкорлик алоқалари доирасида Россиядан юртимизга 259 номда қарийб 90 минг китоб туҳфа этилди. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигида шу китобларнинг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

Мамлакатимизда 140 мактабда ўқиш рус тилида олиб борилади. 443 мактабда эса бу тил чуқур ўргатилмоқда. Тақдим этилган дарсликлар, адабиёт ва қўлланмалар ана шу мактаблар ўқув базасини янада мустаҳкамлашга ҳисса қўшади.

Тадбирда Россиянинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Фарит Мухаметшин иштирок этди.

(ЎзА)

МАҲСУЛОТГА РОССИЯДАН БУЮРТМА

Ангрен шаҳрида «NISHON-S» шуъба корхонаси иш бошлади. Бу ерда тикилаётган коржома ва бошқа хил кийим-кечакка ҳозирданоқ Россия корхоналаридан буюртма туша бошлади. Шу тариқа икки юз нафар хотин-қиз учун янги иш ўринлари вужудга келди.

Янги корхонанинг режалари катта. Хусусан, йил охиригача ишчилар сони беш баравар ортади. Кийим-кечак учун мато тайёрлаш ва бўяш ҳам шу ерда бажарилади. Маҳсулотнинг асосий қисми хорижга экспорт қилинади. Корхона фаолиятини кенгайтириш ва жиҳозлаш ишлари давом этяпти.

- Аҳолини иш билан таъминлашда шаҳримизда янги очилаётган корхоналарнинг ҳиссаси катта,- дейди Ангрен шаҳар меҳнат бўлими бошлиғи Турсунали Юсупов. - Йил бошидан буён салкам олти юз янги иш ўрни яратилди.

Шаҳарда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, уларни доимий иш билан таъминлаш мақсадида «Бандлик» дастури изчил амалга оширилмоқда.

Бу борада анъанавий меҳнат ярмаркалари ўтказилаётгани яхши самара беряпти. Яқинда уюштирилган ана шундай тадбирда йигирмадан зиёд корхона ва ташкилот бўш иш ўринлари билан қатнашди. Кўплаб ёшлар доимий иш билан таъминланди.

Корхона ва ташкилотларда бўш иш ўринлари кўп. Масалан, Янги Ангрен ГРЭСида 75, коммунал фойдаланиш бошқармасида 35, 9-кўмир конида 20, халқ таълими бошқармасида 56 нафар мутахассисга эҳтиёж бор.

(ЎзА)

ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Пойтахтимизда «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси муҳокамасига бағишланган амалий семинар бўлиб ўтди. Тадбир Олий Мажлис Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитаси, Марказий банк томонидан ташкил этилди. Унда Олий Мажлис депутатлари, давлат идоралари, банклар, нодавлат ва бошқа манфаатдор ташкилотлар вакиллари қатнашди.

Анжуманни Олий Мажлиснинг Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитаси раиси А.Аҳадов бошқарди. Сўзга чиққанлар Олий Мажлис ўн тўртинчи сессиясида биринчи ўқишда маъқулланиб, умумхалқ муҳокамасига қўйилган мазкур Қонун лойиҳаси амалдаги қонунчиликнинг такомиллашувидан, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш масалаларини тартибга солишдан ҳамда махсус қонунчилик актининг аҳамиятини тушунтириш зарурлигидан келиб чиққанлигини қайд этдилар.

Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ва шу билан боғлиқ молиявий ҳамда банк соҳасидаги қонун бузилишлари халқаро террорчи ва бошқа жиноий тўдаларни, наркотиклар ва қурол-яроғларнинг ноқонуний савдосини молиялаштириш асосини ташкил этадиган энг хавфли ҳолатлар экани таъкидланди.

Ушбу ҳужжат жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш бўйича самарали механизмлар ва тизим яратилишини, унда кўрсатиб ўтилган асосий талаблар халқаро қонунчилик меъёрларига мувофиқлигини таъминлайди.

Анжуман иштирокчилари муҳокама давомида Қонун лойиҳасини такомиллаштиришга қаратилган таклифлар киритдилар.

(ЎзА)

ҲАРБИЙ-ТЕХНИКАВИЙ ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмитаси, Ички ишлар вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси ва Мудофаа вазирлигига АҚШ ҳукуматининг ёрдами - техника воситалари топширилди.

Маросимда Ўзбекистон Ички ишлар вазирининг ўринбосари Ҳикмат Иброҳимов, Давлат божхона қўмитаси раисининг ўринбосари Халдарбек Серикбаев, Миллий хавфсизлик хизмати давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмитаси раисининг ўринбосари Рашид Хабиев ҳамда АҚШнинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Жон Пурнелл икки мамлакат ўртасида хавфсизлик соҳасидаги ҳамкорлик изчил ривожланиб бораётганини таъкидлади.

АҚШ Ўзбекистон Ички ишлар вазирлиги гиёҳванд моддаларга қарши кураш бўлинмаларига зарур техника воситалари, лаборатория жиҳозлари, компьютер ускуналари, радиостанция ва радиоқурилмалар тақдим этди. Шунингдек, бошқа ҳарбийлашган вазирлик ва идораларга ҳам ана шундай зарур техника воситалари топширилди. Уларнинг умумий қиймати 6 миллион 90 минг АҚШ долларига тенг. Мазкур анжомлар АҚШ томонидан молиялаштирилаётган «Гиёҳванд моддаларни ва уларнинг тўғри қўлланилишини назорат қилишга кўмаклашиш», «Экспорт назорати ва чегаралар хавфсизлиги», «Гиёҳванд моддаларга қарши кураш» дастурлари доирасида тақдим этилди.

(ЎзА)

Бошланғич ташкилот кўп ишга қодир

Кейинги вақтларда Бухоро туманидаги «Маданият» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти бошқаруви билан келишилган ҳолда жамоа аъзолари манфаатларини ҳимоя қилиш борасида сезиларли ишлар амалга оширилмоқда. Бунда ҳар йили атрофлича муҳокама этилиб, кўплаб қўшимчалар билан бойитиладиган жамоа шартномасининг ўрни беқиёсдир. Унда йил давомида амалга ошириладиган барча тадбирлар аниқ, лўнда қайд этилади.

ҚАЛБДА ИШТИЁҚ БЎЛСА

Жамоа шартномасида дала ва фермаларда ишловчи 1140 нафар касаба уюшма аъзоларига ҳар қадамда ҳамкору ҳамнафас бўлиш, уларга ғамхўрлик қилишга эътибор қаратганмиз. Кўпроқ моддий ва маънавий кўмак бериш мақсадида ҳар бир ишловчининг аҳволи, яшаш тарзи чуқур ўрганилади. Жумладан кам таъминланган оилаларга мақсадли ёрдамлар уюштирмоқдамиз. Мавсумий ишлар якуни билан 594 нафар хотин-қизларимизнинг барчаси рағбатлантирилди. Эркаклар ҳам моддий ёрдамдан четда қолгани йўқ.

«Иссиқ сув» жамоаси билан имзоланган шартномага кўра 10 нафар ходим ушбу даволаш масканига хўжалик маблағлари ҳисобидан ўз саломатликларини мустаҳкамлаш имконига эга бўлдилар. Бир гуруҳ касаба уюшма фаолларига вилоят марказида таниқли хонандалар иштирокида ўтказиладиган концертларга йўлланмалар берилди. Боқувчисини йўқотган 4 нафар оила ва 10 нафардан ортиқ кам таъминланган хонадонга моддий ёрдамлар уюштирилди.

Маданий-оқартув ишлари ҳам намунали йўлга қўйилган. Деярли ҳар ойда 2-3 та спорт мусобақалари ўтказиб туриш одат тусига кирган. Аъзоларимиз орасида ажойиб спорт йўриқчилари, республика, Осиё ва жаҳон чемпионларининг бўлиши мусобақаларга ўзгача руҳ бағишламоқда. Яқинда Меҳр ва мурувват йилига бағишланган оилавий спорт беллашувлари ўтказилди. Ғолиблар қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

Хўжалигимиз ҳудудида пахта уруғчилиги, колбаса, сутни қайта ишлаш кичик корхоналари, ўнлаб қурилиш материаллари, ғишт ишлаб чиқарувчи заводлар ишлаб турибди. Қўшимча иш ўринларини яратиш ҳисобига дала деҳқончилигидан бўшаб қолган кишиларни бошқа юмушларга жалб этиш имкониятлари яратилди.

Касаба уюшма тадбирларини ўтказишда меҳнат кишисига ғамхўрлик қилиш ва уни рағбатлантириш борасида Отабек Шарипов, Гулбаҳор Рўзиева, Лола Қосимова, Исмоил Болтаев, Ҳикмат Саидов, Рисолат Баҳромова, Замира Тўраева сингари фаолларимизнинг хизмати каттадир. Уларнинг саъй-ҳаракатлари натижасида режаларимиз зиёдаси билан адо этиляпти.

Матлуба ПЎЛАТОВА,
Бухоро туманидаги «Маданият» очиқ турдаги ҳисоадорлик жамияти касаба уюшма қўмитаси раиси

БОШҚАРУВ КЕНГАШИ ЙИҒИЛИШИ

Ислом оламининг улуғ намояндаси Баҳоуддин Нақшбанд жаҳон тафаккур хазинасига беқиёс ҳисса қўшган. Аллома меросини чуқур ўрганиш ва тарғиб қилиш, эзгуликка, маънавий комилликка чорловчи ғояларини ватандошларимиз, айниқса, ёш авлод онгига сингдириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси шу йил 27 майда «Баҳоуддин Нақшбанд ёдгорлик мажмуаси марказини ташкил этиш тўғрисида» қарор қабул қилган эди.

Бухоро вилоят ҳокимлигида Баҳоуддин Нақшбанд ёдгорлик мажмуаси маркази бошқарув кенгашининг мазкур қарор ижросига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Бухоро вилояти ҳокими С.Хусенов бошқарди.

Йиғилишда Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси А.Баҳромов, Республика маданий ёдгорликларни сақлаш инспекцияси раҳбари Р.Мансуров ва бошқалар Баҳоуддин Нақшбанд ва Абдулхолиқ Ғиждувоний мажмуаларини ободонлаштириш, бу қадамжоларга маҳаллий ва хорижий фуқаролар зиёратини уюштириш, алломалар илмий меросини чуқур ўрганиш борасида ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдирди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси З.Хусниддинов иштирок этди.

(ЎзА)

Меҳнат муҳофазаси

Қорақалпоғистондаги пахтани қайта ишлаш корхоналари ихчам ва тежамли технологияга ўтганлиги, замонавий ишлаб чиқариш қувватлари жорий этилаётганлиги боис жаҳон бозорида пахта толаси харидоргирлиги ортиб бормоқда. Юзага келган табиат қийинчиликларига қарамасдан бу ерда махсулот сифатини янада яхшилашга эришилди. 78 минг 178 тонна пахта қайта ишланиб, тола чиқиши 32,1 фоизни ташкил этди. Бугунги кунда қорақалпоқ толаси АҚШ, Буюк Британия, Франция, Швейцария, Жанубий Корея каби ўндан ортиқ хорижий давлатларга экспорт қилинаяпти.

ҚУЛАЙ ВА ХАВФСИЗ ИШ ШАРОИТИ

Маҳсулот сифати ва унумдорлигини таъминлаш мақсадида тўққизта заводнинг ҳаммасида мукаммаллаштирилган технология бўйича реконструкция ва қайта таъмирлаш ишлари амалга оширилди. «Тўрткўл оқ олтини», «Халқабод момиғи», «Хўжайли толаси», Манғит, Қўнғирот, Беруний, Элликқалъа, Чимбой очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятларида пахтани қуритиш ва пресслаш цехларига янги механизмлар ўрнатилди. Иш жойларининг тоза ва озода, чанг ҳамда ғубордан холи бўлиши учун саноат гигиенаси талабларига тўлиқ мослаштирилди. Ходимлар учун дам олиш, овқатланиш, ювиниш, хотин-қизлар гигиена хоналари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ёш болали аёллар учун қўшимча таътиллар жорий этилди.

Ҳар бир мавсум олдидан ходимларнинг касб маҳорати қайта синовдан ўтказилиб, махсус машғулотлар уюштирилади. Ўқувни тизимда катта тажрибага эга бўлган малакали мутахассислар олиб боришади. Механик устахоналар, электр цехлари, техника хавфсизлиги хоналари, лабораториялар жиҳозланиб, шай ҳолга келтирилган. Ҳар бир цехга техника ва ёнғин хавфсизлиги учун масъул кишилар биркитилган.

Асосий мақсад ишчи-хизматчилар учун хавфсиз шароит яратишдан иборат. Бирлашмамизнинг техника ва ёнғин хавфсизлиги бўлими бошлиғи С.Ережепов, биринчи ўринбосар Ф.Султонов, касаба уюшма қўмитаси раиси Қ.Жанабаевлардан иборат гуруҳ заводлар ва пахта қабул қилиш масканларидаги ҳақиқий аҳвол билан танишиб, мавжуд камчиликларни бартараф этиш тадбирларини белгилайдилар.

«Хўжайли толаси» очиқ акционерлик жамиятида ишчи Ш.Турсунбоеванинг тан жароҳати олиши билан боғлиқ воқеа чуқур ўрганилиб, смена устаси ва техника хавфсизлиги муҳандиси вазифасидан четлатилди.

Корхона ва пахта қабул қилиш масканларида меҳнатни муҳофазалаш, атмосфера ҳавоси мўътадиллигини таъминлаш, техника ва ёнғин хавфсизлиги бўйича кенг кўламли ишлар амалга оширилди. Бирлашма тизимида техника хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазасига қарийб 58 миллион, парҳез овқатлар ва сут маҳсулотларига 25 миллион, махсус кийим-кечак ва ҳимоя воситалари сотиб олишга 16 миллион сўм сарфланди.

Акциядорларнинг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида техника хавфсизлиги ва меҳнат муҳофазаси соҳасидаги ишлар яна бир бор сарҳисоб этилди. Корхона ва цех раҳбарлари, мутасадди ходимларга аниқ топшириқлар берилди. Ёш ишчиларга малакали ходимлар биркитиб қўйилди ва ходимлар тўлиқ тиббий кўрикдан ўтишди. Жамиятлар маблағлари ҳисобидан юқоридаги мақсадлар учун қарийб 40 миллион сўм харажат қилинди. Ҳар бир корхона ҳузурида тиббий пункт ва профилакторий ишлаб турибди. Ўнлаб ишчилар Оролбўйи ва мамлакатимиз сиҳатгоҳларида даволаниб келишди.

Ҳозир корхонамизда таъмирлаш юмушлари олиб борилаяпти. Ходимларнинг меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги билан боғлиқ ишлар асосан ана шу даврда бажарилиши керак. Шунинг учун бирлашма мутасаддиларининг бутун эътибори ҳар бир киши учун қулай шароит яратиб бериш ва хавфсиз меҳнат жараёнини шакллантиришга қаратилган.

Бахром КЎШАКЕЕВ,
«Қорақалпоқпахтасаноат» ҳудудий акциядорлик жамияти раиси

РАССОМ ИЖОДИДА ОНА ЮРТ МАДҲИ

Ўзбекистон Бадиий академияси Марказий кўргазмалар залида мусаввир Мурод Умаровнинг Меҳр ва мурувват йилига бағишланган асарлари кўргазмаси очилди.

Унда рассомнинг мустақиллик йилларида мамлакатимизда амалга оширилган улкан бунёдкорлик ишлари, юртимизнинг гўзал табиати, меҳнаткаш ва бағрикенг, меҳр ва мурувватли кишилари, халқимизнинг азалий урф-одатларини акс эттирувчи юздан зиёд асари намойиш этилмоқда.

Муаммо кўндаланг қўйилади

Президентимиз халқ депутатлари Андижон ва Сурхондарё вилоятлари кенгашларининг навбатдан ташқари сессияларидаги маърузасида ишлаб чиқаришда замонавий технологияларни дадил қўллаш, хорижий сармоялар улушини кўпайтириш муҳим вазифа эканлигини яна бир бор уқтириб ўтди.

ҚЎШМА КОРХОНАЛАР фаолияти нега суст?

Ҳар томонлама пухта ўйланган, фаол олиб борилаётган инвестиция сиёсати иқтисодиётимиздаги барқарорлик, таркибий ва сифат ўзгаришларини белгилашда муҳим омил бўлмоқда. Хусусан, Қашқадарё вилоятида бу борада корхоналар ўз маблағлари, тижорат банклари кредитлари ва тўғридан-тўғри жалб этилаётган хорижий сармояларни ўзлаштиришда ижобий ютуқларга эришмоқда. Айни пайтда воҳада 51 та қўшма корхона мавжуд бўлиб, улар томонидан 10 миллиард сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. Уларнинг ташқи савдо айланмасидаги ҳиссаси қарийб 5 миллион, шундан экспорт ҳажми 3,5 миллион АҚШ долларини ташкил этди.

Шаҳрисабздаги «Оқсарой-Тўқимачи ЛТД» Ўзбекистон-Туркия-Япония қўшма корхонаси хорижга маҳсулот сотиш ва валюта ҳисобида даромад кўриш билан юртимиз иқтисодиётига катта фойда келтирмоқда. Мажмуа йилнинг ўтган чораги даврида ишлаб чиқарган ип-калава ва трикотаж маҳсулотларини 3 миллион 530,2 минг АҚШ долларига сотганлиги бунинг яққол исботидир. Бироқ таҳлиллар кўрсатиб турибдики, инвестициялар самарадорлигини ошириш ва хорижий давлатларга маҳсулотлар етказиб беришда айрим корхоналар сусткашликка йўл қўймоқдалар. Энг ачинарлиси, вилоятда давлат рўйхатидан ўтган қўшма корхоналардан 8 таси ҳозирда умуман фаолият юритмаяпти.

Бундан бир неча йил муқаддам жаҳон андозаларига мос кийим-кечаклар тайёрлашни режалаштирган «Черёмушки» Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси ҳам ўз фаолиятини тўхтатганига анча вақт бўлди. Яхши ниятлар билан россиялик ишбилармонлар иштирокидв «Машъал-Д» қўшма корхонаси Қарши бош канали ва гидроиншоотлари учун эҳтиёт қисмлар етказиб бериш мақсадида ҳамкорликка келишилган эди. Афсуски, белгиланган тадбирлар қоғозда қолиб кетди. Тиббиёт муассасалари учун зарур воситалар ишлаб чиқаришга мўлжалланган «Ўзиталмед» қўшма корхонаси эса ўз лойиҳасини амалга ошириш йўлини ҳамон топа олмаяпти.

Хорижий сармоядорлар билан алоқалар тўғри йўлга қўйилмагани боис «Эрмис» Ўзбекистон-Греция, «Мастердон» Ўзбекистон-Кипр ва «Авантаж» Ўзбекистон-Россия қўшма корхоналари ҳам ишга тушиши пайсалга солинаяпти. Маҳаллий таъсисчиларнинг бепарволиги ва локайдлиги оқибатида «Каштекс» хорижий мулкдорлари Сирдарё вилоятида бошқа корхона ташкил этиб, инвестицияларини ўша ерга йўналтиришганлигига нима дейсиз?

Айрим жамоаларда каттадан-катта режалар белгиланиб, валюта тушумини кўпайтириш тадбирлари тузилган бўлса-да, амалда ҳеч қандай силжиш бўлмаяпти. Мисол учун, экспорт салоҳиятига эга Китоб туманидаги «Агрос-АБ» Ўзбекистон-Италия қўшма корхонасида экспорт шартномалари тузилмай қолган. Тумандаги «АВЖ компани ЛТД» қўшма корхонаси бўр ва бошқа қурилиш материалларини мамлакат темирйўллари орқали экспорт қилиши мумкин. Бироқ транспорт харажатлари маҳсулот қийматининг ошиши ва рақобатбардошлигига таъсири боис четга жўнатилмай қолаётир. Қамаши туманидаги «Момиқ», Қарши шаҳридаги «Интертекс», Шаҳрисабздаги «Кумуш» корхоналари ҳам экспорт имкониятларидан тўлиқ фойдалана олмаётганликлари ачинарлидир.

Вилоят корхоналари жаҳон бозорига ўндан ортиқ турдаги пахта толаси, хом ипак, трикотаж, дон, табиий газ, кондецат, мева шарбатлари каби маҳсулотларни экспорт қилаётган бир пайтда айрим ҳудудларда, хусусан, Нишон ва Миришкор туманларида қўшма корхоналар ташкил этишга совуққонлик билан қаралаётганлигини қандай баҳолаш мумкин?

Чет эллик сармоядорлар мамлакатимизда қўшма корхоналар очишдан манфаатдорлиги ошиб бормоқда. Шундай экан, табиий заҳиралар, ер ости ва ер усти бойликлари етарли бўлган Қашқадарё вилоятида қўшма корхоналар тўла қувват билан ишлашига жиддий эътибор қаратмоғимиз лозим.

Иззат ҲИКМАТОВ,
«Ишонч» мухбири

Репродуктив саломатлик

ШОШИЛИНЧ ТИББИЙ ЁРДАМ

Тахиатош шаҳар марказий касалхонаси бош ҳакими Ҳалима Ибодуллаевани кўпинча маҳаллаларда учратасиз. Оналар билан болани парваришлаш, ўсмир қизлар билан шахсий гигиенага амал қилиш хусусида суҳбатлашади.

Яқинда у маҳаллаларнинг бирида бўлиб, Наргиза Қўчқорова, Равила Йўлдошева, Венера Холниёзова, Алима Кенгесбоева каби ёш оналар билан мулоқот ўтказиб, уларнинг оилавий шароитлари, ўзи ва фарзандлари соғлиги билан танишди. Керакли маслаҳатлар берди.

– Оила – жамият таянчи, – дейди бош шифокор биз билан суҳбатда. – Йил бошидан бери юздан ортиқ йигит-қизлар турмуш қуришди. Ҳаммаси тиббий кўрикдан ўтди.

Нурчилар шаҳрида 12176 туғруқ ёшидаги аёллар, 3283 та ўсмир қизлар бор. Шаҳар ҳокимининг ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Холлигул Авезимбетова бошлиқ фуқаролик ҳолатлари далолатномаларини қайд қилиш бўлими мудираси Гулзебо Шамаева, журналист Сарвигул Сайтуллаева, акушер-гинеколог Гулчеҳра Утемуротова, бош педиатр Ақморал Қувонбоева, фуқаролик суди раисаси Жамила Қўшшаева, халқ таълими бўлими мудири Лидия Узоқбоевалардан иборат гуруҳ ўнта маҳалладаги 4500 дан зиёд хонадонларда бўлиб, оила тиббий маданиятини мустаҳкамлаш хусусида суҳбат ўтказишди. Бундан ташқари, «Саломатлик маркази» мутахассислари билан ҳамкорликда «Она, бола ва экология» ,«Соғлом авлод – соғлом жамият негизи», «Она бўлиш осон эмас», «Бепуштлик ҳақида», «Ёш қизларни турмушга тайёрлаш» мавзусида давра суҳбатлари уюштирилди.

8 миллион сўм маблағ сарфланиб, 220 ўринли касалхона таъмирдан чиқарилди. 20 нафар беморга мўлжалланган шошилинч тиббий ёрдам бўлими ишга туширилди. Иситиш тармоғи янгиланди, 2,5 миллион сўмлик акушерлик тўплами, тиббий жиҳозлар, «Тез ёрдам» машиналари олинди. Тўқсон нафар олий маълумотли шифокор, 286 нафар ўрта бўғиндаги тиббий ходим аҳоли хизматида.

Шаҳарда 80 ўринли туғруқ мажмуаси ишлаб турибди. Унинг таркибида 35 беморга мўлжалланган ҳомиладор аёллар, 15 ўринли гинекология ва 25 ўринли туғруқдан кейин даволаш бўлимлари фаолият кўрсатяпти. Гулчеҳра Утемуродова, Ҳанифа Нурманова сингари акушер-гинекологлар, Олмагул Утегенова, Аймоной Қаипова, Бибисори Усмонова каби ҳамширалар оналар ва болалар соғлиги йўлида ҳақиқий фидойилик кўрсатишяпти.

Шифокорлар шаҳардаги академик лицей, мактаблар ва касб-ҳунар коллежларига биркитиб қўйилган. Улар томонидан юқоридаги билим масканларида гиёҳвандликнинг зарарли оқибатлари, қизлар гигиенаси, йод ва темир моддаси етишмаслиги, камқонлик сингари мавзуларда 16 соатлик машғулотлар ўтказилди. Эрта турмуш қуриш, қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг олдини олиш бўйича тушунтиришлар олиб борилди.

Соғлом авлодни шакллантириш учун ҳар бир фуқаро ўзини масъул, деб билгандагина оилада тиббий маданият мустаҳкамланади. Кенг жамоатчилик билан баҳамжиҳат олиб борилаётган ишлар туфайли даволаш-профилактика тадбирлари яхшиланиб, хизмат самарадорлиги ортмоқда.

И.ИСОМУДДИНОВ

Маъмурият ва касаба уюшма ҳамкорлиги

ХОРИЖ ТЕХНОЛОГИЯСИ

истеъмолчиларни мамнун этди

Вазирлар Маҳкамасининг «Республика телекоммуникация тармоғини 2010 йилгача ривожлантириш ва реконструкция қилиш миллий дастури тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда.

«Сурхондарётелеком»филиалида хорижнинг янги рақамли станциялари ўрнатилганлиги натижасида аҳолига телефон хизмати кўрсатиш тобора яхшиланмоқда. Биргина жорий йилнинг тўрт ойида мижозларга қулайлик яратиш мақсадида шаҳарлараро ва халқаро сўзлашув масканлари сони яна 8 тага кўпайтирилди.

Янги сўзлашув масканлари Шўрчи тумани «Совжирон» ширкат хўжалигида ва Мустақиллик кўчасида, Узун тумани Н.Рамазонов кўчасида ва Омонов номли ширкат хўжалигида, Жарқўрғон туманидаги «Какайуй» қўрғонида, «Сурхон» фермерлар уюшмаси марказида, Денов тумани «Ғалаба» ширкат хўжалигида, Бойсун тумани «Сайроб» қишлоғи марказида ишга туширилди.

Бугунги кунда филиалда 40875 та телефон аҳоли ва ташкилотларга хизмат кўрсатмоқда. Шулардан 21889 таси шаҳарда, қолган қисми қишлоқ жойларига тўғри келади.

– Телефон тармоқларининг кўпайиш ва хизмат кўрсатишнинг яхшиланиши натижасида даромадимиз ҳам ошмоқда, – дейди «Сурхондарётелеком» филиали директори Усмон Ашуров. – Шунга монанд ойлик иш ҳақи ҳам кўтарилди. 2004 йилнинг I чорагида кўрсатилган хизматлар учун жами 373 миллион 490 минг сўм даромад олдик. Бу эса ўтган йилдагига қараганда 134 фоизга кўпдир...

«Сурхондарётелеком» филиали ва туман телекоммуникация боғламаларида 771 нафар малакали ходимлар меҳнат қилишади. Уларнинг 145 нафари олий маълумотли мутахассислардир. Бу ерда муҳандис-техник ходимларнинг малакасини ошириш курслари йўлга қўйилганлиги айни муддао бўлди.

Меҳнаткашларнинг ижтимоий, иқтисодий-ҳуқуқий манфаатлари ва меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича маъмурият билан касаба уюшма қўмитаси ўртасида 2003-2004 йиллар учун жамоа шартномаси имзоланган бўлиб, Меҳр ва мурувват йили Дастурига ҳам алоҳида банд ажратилган.

Шартномага асосан барча ходимларнинг унумли ишлаши, мароқли дам олиши учун касабақўм томонидан шарт-шароитлар яратиб берилган. Ҳар бир байрамда совғалар улашиш, кам таъминланган оилаларга ва меҳнат ходимларига моддий ёрдам кўрсатиш касабақўмнинг асосий иш мезонига айланган.

Тўлқин ЖАЛИЛОВ,
«Ишонч» мухбири

КАДРЛАР МАСКАНИ

Ғиждувондаги қурилиш-коммунал хўжалиги коллежи янги ўқув йилида 300 дан зиёд йигит-қизларни ўқишга қабул қилади.

Дастлаб ушбу билим юртида 225 нафар талаба таҳсил олган бўлса, ҳозирда уларнинг сони 650 нафарга етди. Олтмишдан ортиқ юқори малакали педагоглар, муҳандис-педагоглар замонавий ўқув технологияларига таянган ҳолда талабаларга зарур билим ва кўникмаларни бермоқда. 300 нафар собиқ талабалар мамлакатимизнинг турли бурчакларида ўз мутахассисликлари бўйича меҳнат қилаётир.

— Педагогларимиз таълим жараёнида янги технологиялардан фойдаланадилар, замонавий компютер, лингафон хоналари ва ўқув дастурини ўзлаштириш учун керакли барча техникавий воситалар талабалар ихтиёрида, - деди коллеж директори Нуриддин Душамов "Туркистон-пресс" мухбирига. – Шунингдек, кимё, физика, биология фанлари махсус лаборатория хоналарида ўтказилади.

Коллеж битирувчилари бухгалтерлик ва аудиторлик, компютерларга хизмат кўрсатиш, электргазпайвандлаш, бинолар қурилиши ва таъмири, газ билан таъминлаш ва ускуна ўрнатиш соҳаларида фаолият кўрсатмоқда.

"Туркистон-пресс"

Деновлик Ўзбекистон Қаҳрамони, «Лочин» фермер хўжалиги раҳбари Аҳмад Нарзуллаев кунига 10 тонна йодланган ош тузи тайёрлайдиган цех қуриб, ишга туширди.

«ЛОЧИН»НИНГ ОШ ТУЗИ

Корхонада Қорақалпоғистондан келтириладиган ош тузи хориж технологияси асосида қадоқланмоқда. «Лочин» йодланган ош тузи» ёрлиғи билан сертификатланган маҳсулот истеъмолчиларга етказиб берилмоқда.

НАМАНГАНЛИКЛАР ИБРАТИ

Олов — ёв

Шундай касб эгалари бўладики, улар кеча-кундуз халқ тинчлиги ва осойишталиги учун ҳар қандай синовга тайёр турадилар. Ана шундай касб эгаларидан бири ўт ўчирувчилардир. Улар йилнинг ҳар қандай фаслида, куннинг ҳар қандай дақиқасида ўзларини ловуллаб ёнаётган оловга уришга ҳозирдирлар. Мамлакатимизнинг ҳамма ерида бўлгани каби Наманган вилоятида ҳам ана шундай мард-майдонлар меҳнат қилишади. Уларнинг ягона мақсади – фуқаролар ва давлат мулкини ўт балосидан сақлашга қаратилгандир.

Аввало таъкидлаш лозимки, вилоятда бу борада маълум ютуқларга эришилган. Халқ хўжалиги тармоқлари ва хонадонларда кенг қамровли тушунтириш ва профилактика ишлари олиб борилаётгани туфайли ёнғин чиқиш ҳодисалари кўпайишига йўл қўйилмаяпти. Шу боис ўтган йили Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига кўра шу соҳа бўйича эълон қилинган кўрик-танловда Наманган шаҳридаги «Янги тонг» маҳалласи ғолиб, деб топилди. Шунингдек, Норин тумани ИИБ Ёнғин хавфсизлиги бўлими катта инспектори Акмалжон Боқиев ҳам республика танловида биринчи бўлди.

О.ЖУМАНАЗАРОВ

ИШЛОВЧИЛАР

ўн баробар ортади

Беруний туманида «Lico-ROOT» Ўзбекистон-Германия қўшма корхонаси ишга тушди. У асосан ширинмия ўсимлиги ва полиз-сабзавот маҳсулотларидан тиббиёт ва озиқ-овқат саноати учун ярим тайёр экстрактлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган.

- Маҳсулотни асосан хорижга экспорт қиламиз, - дейди қўшма корхона раҳбари Қодир Авазимбетов. - Бу йил 200 минг АҚШ долларлик экстракт ишлаб чиқаришни мўлжаллаяпмиз. Ҳозиргача Германияга 19,2 минг долларлик маҳсулот сотдик. Хомашё базасини яратишга ҳам катта эътибор беряпмиз. Беруний ва Қораўзак туманлари ҳудудидан ажратилган 880 гектар ерга ширинмия экишга киришдик.

Қўшма корхонада 41 киши иш билан таъминланди. Келгуси йилдан корхона тўла қувват билан ишлай бошлагач, йилига 200 тонна маҳсулот етиштиради. Ишчилар сони эса ўн баравар ортади.

АВТОМОБИЛ ЙЎЛЛАРИ КОЛЛЕЖИ

Янги ўқув йилига Бухоро автомобил йўллари коллежининг 750 ўринга мўлжалланган биринчи ўқув блокини ишга тушириш режалаштирилмоқда. Бош пудратчи — “Бухорокурилиш” АЖга қарашли 9-қурилиш-монтаж фирмаси (ҚМФ).

— Тўрт қаватли ўқув корпуси биносини таъмирлаш ишлари тугалланди, — деди 9-ҚМФ бошлиғи Азим Ғофуров "Туркистон-пресс" мухбирига. — Айни вақтда қурилиш-монтаж бригадаси 450 ўринга мўлжалланган бошқа бинони қуриш билан машғул. Унда 200 ўринли мажлислар зали, 250 ўринли ошхона ва катта спорт зали жойлашади.

Шунингдек, ётоқхона, устахона, автомашиналар учун жой ва ўйингоҳ қурилиши ҳам режалаштирилмоқда. Лойиҳанинг умумий смета қиймати — 2,3 миллиард сўмни ташкил этади. Иш икки сменада ташкил қилиниб, ишчилар иссиқ овқат билан таъминланган.

ЎзА,
Туркистон-пресс

МИНИ БАНК КРЕДИТЛАРИ

Акциядорлик тижорат «Ғаллабанк»нинг 2003 йил якунларига назар ташласак, халқ хўжалигининг барча соҳаларига сифатли, тезкор ва замонавий банк хизматлари кўрсатганлигининг гувоҳи бўламиз.

Хусусан, кичик ва хусусий тадбиркорлик субъектларига кредитлар ажратиш бўйича таҳсинга лойиқ ишлар қилинди. Жумладан, пухта бизнес режага эга бўлган самарали лойиҳаларни маблағ билан таъминлашга алоҳида эътибор берилди. Чунки хориж тажрибасидан маълумки, иқтисодий барқарорликка эришиш учун йирик ишлаб чиқаришдан кўра нисбатан кичикроқ корхоналарни ривожлантириш муҳим аҳамият касб этади. Шу боис ривожланган давлатларда ялпи ички маҳсулотнинг асосий қисми кичик корхоналар ҳиссасига тўғри келади.

Буни ўз вақтида англаган «Ғаллабанк»нинг Қўқон филиали ҳам ўтган йили мижозларга 926 миллион 192 минг сўм кредит маблағлари ажратди. Шундан 230 миллион 151 минг сўми дон маҳсулотлари корхоналарига хомашё сотиб олишга йўналтирилди.

Деҳқон-фермер хўжаликлари фаолиятида банк бир жиҳатга алоҳида эътибор қаратиши лозим. Бошқача айтганда, у фақат банк билан овора бўлиб қолмаслиги керак. Буни Қўқон мисолида оладиган бўлсак, юқоридаги бўлим шаҳар атрофидаги туманлардаги тадбиркорларга бироз узоқлигига гувоҳ бўламиз. Шунинг учун филиал ўтган йили Боғдод туманида мини банк ташкил этди. Натижада мижозлар 30-40 километр йўл босиб шаҳарга келиш ташвишидан қутилишди. Бундан ташқари, янги мижозларни жалб этиш имкони туғилди. Айни пайтда Данғара туманида ҳам мини банк очиш мўлжалланяпти.

Сир эмаски, бугунги кунда мижозларнинг нақд пулга бўлган талабини қондириш

Сизга қандай хизмат кўрсатишмоқда?

мураккаб масала бўлиб турибди. Бундай вазиятдан чиқиш учун филиал томонидан савдо корхоналари ва бошқа нақд пул топшируви бўйича доимий мониторинг ўрнатилган. Мижозларнинг фаолият кўламини кенгайтиришлари учун кўмак беriляпти. Яъни нақд пул тушуми юқори бўлган лойиҳаларни молиялаш орқали улардан самарали фойдаланилаяпти. Шу мақсадда ўтган йили хусусий тадбиркор Соҳиб Болтабоевга аҳоли эҳтиёжидаги саноат моллари олиб келиб сотиш учун 15 миллион сўм қарз берилди. Айни пайтда тадбиркор ҳар ойда банк ғазнасига 5 миллион сўмгача нақд пул топширяпти. Шунингдек, у белгиланган фоизларни ўз вақтида қайтармоқда.

«Ника—сервис» масъулияти чекланган жамияти ҳам ўтган йилнинг биринчи чорагида кредит сўраб банкка бизнес режа тақдим этганди. Корхонага дастгоҳ сотиб олиш учун 15 миллион сўм кредит ажратилди. Бизнес режада 6 та ишчи ўрни яратилиши кўрсатилганди. Лойиҳа кутилганидан ҳам самаралироқ чиқиб қолди. Ҳозирги кунда корхона ишчилар сонини 10 тага етказган.

Бўлимда 2004 йилда аввалги йиллардагидан фарқли ўлароқ кредитларнинг соҳалар бўйича тақсимланишида бироз ўзгаришлар киритилди. Яъни шу йилнинг биринчи чораги давомида филиал томонидан кичик ва хусусий тадбиркорлик субъектларига 103 миллион 300 минг сўм кредитлар ажратилган бўлиб, унинг 38,7 фоизи айланма маблағларни тўлдиришга йўналтирилди. Ҳукуматимизнинг сўнгги йилларда деҳқон-фермер хўжаликларини ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш сиёсатига ҳамоҳанг тарзда ўтган қисқа вақт мобайнида маблағларнинг бир қисми айнан шу соҳага сарфланди.

Бўлимда аҳоли омонатлари қолдиғи жорий йилнинг биринчи чорагида 286 миллион 679 минг сўм бўлиб, шунинг 155 миллион 535 минг сўмини муддатли омонатлар ташкил этди. Бундан кўриниб турибдики, бу борада катта ишлар қилиняпти. Омонатларни тарғиб қилиш, янги ва қулай турларини жорий этиш ишлари амалга оширилмоқда. Ҳозирги кунда муддатли омонатларнинг 9 тури мавжуд бўлиб, март ойида 2 ойлик «Наврўз» янги омонати жорий этилди. Бу омонатда йиллик 40 фоиз маблағ тўлаб берилади. Бундан ташқари, аҳоли гавжум ҳудудларда, жумладан, Қўқон педагогика институтида филиалга қарашли омонат шоҳобчаси ташкил этилди.

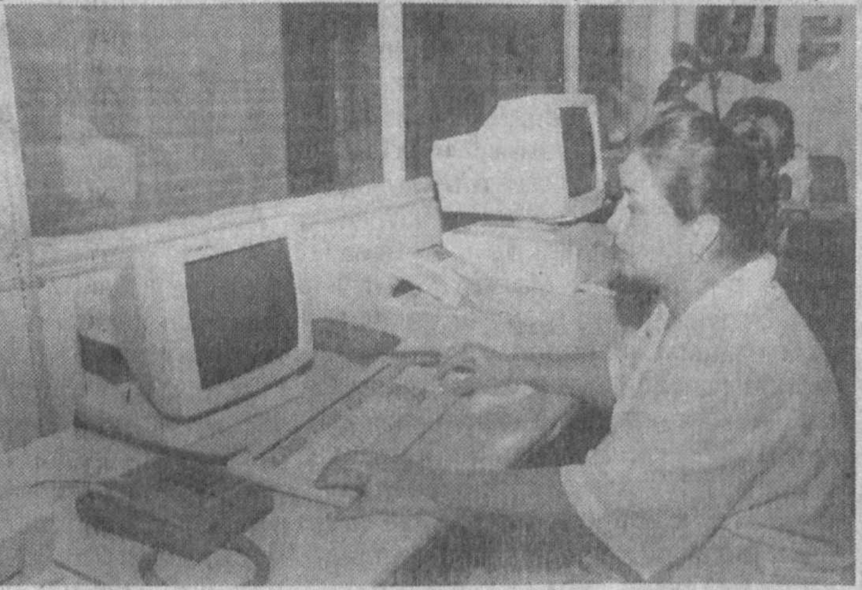

Нодиржон ЮСУПОВ,
«Ишонч» мухбири

ҲАМИДА ХОЛА НЕГА ХУНОБ?

Ажабо!

Ҳамида хола озгина шамоллаганди. Уйидагилари дўхтирга учранг, дея ҳол-жонига қўйишмади. Унинг қон босимини ўлчаб кўрган қишлоқ шифокори:

– «Холажон, тезда шифохонага жўнанг, қон босимингиз нақ 280 ни кўрсатяпти,» – деди.

Ҳамида хола уйига қандай етиб келганини билмади. Ўғиллари оёққа турди. Онахонни машинага ўтқазиб вилоят касалхонасига елдек учишди. Онахонни синчиклаб кўрикдан ўтказган шифокор маъноли елка қисар, дам-бадам, қон босимини ўлчаб кўрарди. Бу хатти-ҳаракатлардан сўнг бемор ва унинг яқинлари ташвиши янада ортарди. Ниҳоят, оқ либосли киши тилга кирди.

– Холажон қон босимингиз меъёрида, – деди у. – Фақатгина озгина шамоллагансиз. Ҳозир дори-дармон ёзиб бераман.

Ҳайратдан бўшашган Ҳамида хола воқеа тафсилотини гапириб берди. Қишлоқ ҳакими ҳоли-жонига қўймай жўнатганини, мияга қон қуйилиши эҳтимоли борлигини эшитиб юраги тўхтаб қолай, деганини ҳам яширмади.

– Мана мен ўз кўригимга кафолат бера оламан, – деди вилоят шифокори ғурурланиб. – Чунки қон босимини ўлчаш асбобим давлат стандарти кўригидан ўтган.

Шу-шу Ҳамида хола давраларда, тўйу ҳашамларда бу воқеани тез-тез эслайди. Бизга ҳам, ҳали бирон марта тўшак тортиб ётмаган кампирни бузуқ асбоб сал бўлмаса нариги дунёга кузатиб қўйишига бир баҳя қолганини айтиб берди.

Кекса онахон ҳикояси туртки бўлди-ю, Сирдарё вилоят соғлиқни сақлаш тизимидаги бу борадаги аҳвол билан қизиқиб қолдик.

Маълумки, Ўзбекистон Республикасининг «Метрология тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ ўлчаш воситалари ҳар йили бир маротаба давлат стандарти кўригидан ўтказилиши шарт. Бироқ, аксарияти ҳолларда бу масалага панжа орасидан қараб келинмоқда. Чунончи, Янгиер шаҳар марказий шифохонасида 134 дона ўлчаш воситаси мавжуд. Бош ҳаким А.Собировнинг лоқайдлиги, эътиборсизлиги боис бирор асбоб давлат стандарти кўригидан ўтказилмаган. Боёвут туманида 72 дона, Оқолтинда 104 дона ўлчаш воситаларига ҳам ҳеч ким кафолат бермаган. Мазкур саломатлик муассасаларида ўлчаш воситалари беморларга ташхис қўйишда панд бермаяптими, деган масала ҳеч кимни қизиқтирмаяпти. Мазкур ҳудудларда юқоридагидек кўнгилсиз ҳолат юз бермайди, деб ким кафолат бера олади. Вилоятдаги 128 та қишлоқ врачлик пунктлари зиммасига энг чекка ҳудудлар аҳолиси саломатлигини муҳофазалаш вазифаси юклатилган. Аммо уларда ишлатилаётган ўлчаш асбоблари давлат стандарти кўригидан ўтказилиши уёқда турсин уларнинг сони қанчалигини ҳам ҳеч ким билмайди. Тизимдаги масъулиятсизликка қачон барҳам бериларкин?

Муҳаммаджон ХОЖИМАТОВ
Сирдарё синов ва сертификатлаштириш маркази мутахассиси.
Н.ШАМСИЕВ,
«Ишонч» мухбири

Мухбир нуқтаи назари

ФЕРМЕР ХЎЖАЛИГИ

уни тугатиш замирида нима ётади?

Ислоҳотлар инсон учун, деган шиорнинг замирида катта маъно бор. Аммо Пайариқ тумани раҳбарлари бунинг моҳиятини чуқур англамаган кўринишади. Ҳар қандай ижобий ўзгаришлар ортида муаммолар, салбий ҳолатлар бўлмаслиги керак.

Албатта, қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш соҳасида Пайариқ туманида амалга оширилаётган ишлар диққатни тортади. Биринчилардан бўлиб ширкат хўжаликлари тўлиқ тугатилди ва фермер хўжаликлари ташкил этилди. Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ҳам ёмон эмас. Бироқ ислоҳотлар натижаси, самараси фақат рақамлар ўсиши билан баҳоланмаслигини кўпчилигимиз яхши тушунамиз.

Пайариқлик Муҳиддин Ўролов таҳририятга шикоят хати йўллаб, улар оилавий ташкил этиб, фаолият кўрсатаётган «Меҳриддин Ўролов» фермер хўжалиги бошқа фермер хўжалигига қонунга хилоф равишда қўшиб юборилганини баён қилган. Масалани ўрганиш чоғида унинг бир қадар ҳақлиги маълум бўлди. «Меҳриддин Ўролов» фермер хўжалиги туман ҳокимининг 2000 йил 28 июндаги қарори билан ташкил этилган. Фаолиятини 2001 йилдан бошлаган. Мазкур фермер хўжалиги сабзавотчиликка ихтисослаштирилган. Тегишли ваколатли идора томонидан берилган «Ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг давлат рўйхатига олинганлиги тўғрисида»ги гувоҳномада худди шундай қайд этилган. Лекин туман ҳокимининг кўрсатмаси билан «Меҳриддин Ўролов» фермер хўжалиги далаларига ҳам тўлиғича пахта ва ғалла экилган. Қишлоқ тадбиркорлари шартнома мажбуриятларини бекаму-кўст уддалашган. Шунга қарамай, 2003 йилнинг 25 мартида туман ҳокими «Меҳриддин Ўролов» фермер хўжалигини «Азиз» фермер хўжалигига қўшиш ҳақида қарор қабул қилган. Худди шу жараёнда қонун талабларига мувофиқ сабзавотчиликка ихтисослашган фермер хўжаликларининг ер майдони камида 1 гектар бўлса кифоя. Бундан ташқари, фермер хўжалиги шартномавий мажбуриятларини сурункасига уч йил бажармаган тақдирда уни тугатиш, бошқа фермер хўжалигига қўшиш масаласини кўтариш мумкин. Лекин «Меҳриддин Ўролов» фермер хўжалигида бундай сабабларнинг ҳеч бири йўқ эди. Шу билан бирга тугатилаётган фермер хўжалиги аъзоларининг ижтимоий аҳволи ҳисобга олинмаган. Оила серфарзанд. Фермер хўжаликлари қўшилгандан кейин оила аъзоларидан фақат икки нафари иш билан таъминланган, холос.

Тумандаги барча фермер хўжаликлари пахта ва ғалла етиштиришга ихтисослашган. Шу сабабли ер майдони 10 гектардан кам бўлиши мумкин эмас, деб эътироз билдиришлари эҳтимолдан ҳоли эмас. Лекин деҳқон-фермер хўжаликлари Пайариқ туман вакиллигидан олинган маълумотларга қараганда, туманда ер майдони 2 гектардан 6 гектаргача бўлган фермер хўжаликлари анчагина. Бунга «Ҳаким», «Азамат», «Алишер-Б», «Шариф», «Содиқ ота», «Дўстлик-2» каби фермер хўжаликларини мисол тариқасида келтириш мумкин. Шу ўринда «Меҳриддин Ўролов» фермер хўжалигини тугатишнинг замирида қанақа зарурат бор эди, деган ҳақли савол туғилади.

Яна бир гап. Пайариқ туманида ширкат хўжаликларини фермер хўжаликларига айлантиришда олдиндан ишлаб келаётган меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари қонун доирасида рўёбга чиқарилмаган. Масалан, тумандаги Бобур номли хўжаликда ишлаган. Д.Оқбўтаева ширкат хўжалиги тугатилганда унга тегишли иш ҳақлари тўлаб берилмаганлигини ўз шикоят хатида ёзган. Айни вақтда бу масалага туман прокуратураси ойдинлик киритиш билан машғул. Туман ДФХУ вакиллиги директор А.Валиевнинг таъкидлашича, бир қанча фермерлар ўз қонуний ҳуқуқларини тиклаш учун судга расман мурожаат қилишган. Вилоят ҳокимлиги ушбу муаммони ижобий ҳал этишга ўз ваколати доирасида таъсир ўтказади, деган умиддамиз.

Туман ҳокимлиги ва фермер хўжаликлари ўртасидаги муносабат қанақа бўлиши керак аслида? Фикримизча, туман раҳбарлари «бугун чигит эк, эртага чопиқ қил» қабилидаги кўрсатма бериш, «кеча экин суғордингми, бугун ўғит сепдингми» каби назоратдан воз кечиб, фермерларнинг муаммоларини ҳал этиш йўлидан бориши керак. Улар эса етарли. Хусусан, бир кеча йилдирки, етиштирилган пилланинг пули тўланмаган. Хизмат кўрсатувчи, қайта ишловчи корхоналар фермерлар олдидаги мажбуриятини бажаришмаётир. «Азиз» фермер хўжалигидан «Осиё-Афросиёб» (дон маҳсулотлари) ҲЖ 259,2 минг сўм, «Мароқанд» нефтбазаси 406,3 минг, «Балтимор-Челак» корхонаси 534 минг сўм қарздор бўлиб қолган. Бу қарзлар ҳанузгача тўлиқ узилмаган. Фермерлар ишини ривожлантириш учун ҳисоб-китоблар ўз вақтида амалга оширилиши билан шуғулланган маъқул эмасми? Молиявий эркинликка эришмагунча фермерлар иқтисодий фаолиятда эркин бўлиши мушкул, шекилли.

Р.КУРБОНОВ,
«Ишонч» мухбири

МЕҲР-МУРУВВАТ

ижтимоий фаолиятнинг маънавий асоси

Дунёда қанча миллат ва элат бўлса, уларнинг ҳар бири ўзига хос хусусиятларга, такрорланмас жиҳатларга эга. Бироқ уларни бирлаштирадиган, ўзаро яқинлаштирадиган муштарак қадриятлар ҳам борки, улар макон ва замон танламайди, вақт ҳукмидан йироқдир.

Бу олий тамойиллар кишилик жамиятининг тарихий тараққиёти давомида шаклланган ҳамда аждодларимиз томонидан авайлаб-асралиб, авлодларга узатилган инсонпарварлик, одиллик, ҳалоллик, меҳр-мурувватлилик, ростгўйлик каби фазилатлардир. Ушбу қадриятларни менсимаслик, уларга бефарқ қараш ҳар қандай жамиятнинг тубанлашувига, тараққиётнинг орқага кетишига олиб келади. Аксинча, уларнинг эъзозланиши жамиятнинг маънавий-ахлоқий асосларини янада кучайтиради. Демакки, жамият ривожини таъминлайди.

Жорий йилнинг Меҳр ва мурувват йили деб эълон қилиниши, масалага доир Дастурнинг тасдиқланиши ва уни амалга ошириш юзасидан қатор ташкилий-амалий чора-тадбирларнинг белгиланиши - мамлакатимизда амалга оширилаётган меҳр-мурувватга асосланган ижтимоий сиёсатнинг мантиқий давоми, ифодасидир. Зотан, дастурни амалга оширишга 354 миллиард сўм, хусусан, жорий йил бюджети ҳисобидан 250 миллиард сўм маблағ ажратилганлиги бу борадаги улуғвор ишларнинг салмоғи, миқёси ҳақида ҳақиқий тасаввур уйғотади.

Айтиш жоизки, давлатимизнинг меҳр-мурувватга асосланган ижтимоий сиёсати мустаҳкам ҳуқуқий асосларга суянади. Дарҳақиқат, Бош Қомус - Конституциямизда ва унинг асосида қабул қилинган қатор қонун ҳужжатларида инсонпарварлик, меҳр-мурувват ғоялари ўзининг ёрқин ифодасини топган. Юртбошимиз фахр ила таъкидлаганларидек, «адолат, ҳақиқат, иймон, олижанoблик, бағрикенглик, мардлик, тантилик каби улуғ хислатлар бу муборак ҳужжатдан муносиб ўрин олган».

Конституциямизнинг биринчи бўлимига «Ўзбекистон Республикасида демократия умуминсоний принципларга асосланади, уларга кўра инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият ҳисобланади» деган нуфузли қоида жило бериб турибди. Бунинг маъноси шуки, барча давлат органлари, жамоат бирлашмалари, ташкилотлар, корхона ва муассасалар, мулк шаклидан қатъи назар, ҳамма хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти бевосита ёки билвосита инсоннинг қонуний ҳуқуқ-манфаатларини таъминлашга қаратилмоғи лозим.

Меҳр-мурувват ғояси мамлакатимиз ҳуқуқ тизими мазмун-моҳиятига сингдирилган. Шу боис ҳам қонунда берилган имтиёзлар фақат инсонпарварлик, адолат, меҳр-муҳаббат тамойилларига асосланган ҳолда жорий этилгандир. Масалан, ногиронларга, аёлларга, болаларга, аҳолининг айрим кам таъминланган қатламларига қонунчиликда белгиланган имтиёзлар шулар сирасига киради. Хусусан, ногиронларга берилган имтиёзлар, уларни меҳнатга жалб этиш, ижтимоий таъминлаш кафолатлари жамиятимизнинг маънавий юксаклиги ва давлатимизнинг ижтимоий масалага ўзгача масъулият билан ёндошганлигининг ёрқин инъикосидир.

Маълумки, шарқона қадриятларда, халқимиз руҳи ва онгида Аёлга, Онага бўлган эҳтиром ва эъзоз беназирдир. Бу ижтимоий сиёсат ва қонунчилигимизда ҳам ўзининг тўлақонли ифодасини топган. Меҳнат муносабатларидаги имтиёз ва енгилликлар аёлларнинг жамиятимиз тўлақонли аъзоси бўлиб, ишлаб, камол топишига қаратилгандир. Хусусан, оналикни муҳофаза этиш мақсадида ҳомиладор аёлни ишга олмаганлик учун жавобгарликнинг қонунчилигимизда белгиланиши давлатимизнинг аёлга бўлган эҳтироми, қолаверса, уни жамиятнинг тўлақонли аъзосига айлантиришга бўлган қатъиятининг ифодасидир, дейишимиз мумкин. Ҳатто, жиноят содир этган аёлларга нисбатан жазо тайинлаш тизимида ҳам қатор имтиёзлар, енгилликлар мавжуд бўлиб, улар аёлга нисбатан меҳр-мурувват, раҳм-шафқат ҳислари билан йўғрилгандир.

Ҳуқуқ тизимимизда нафақат ҳуқуқ бузган аёлга, балки вояга етмаганлар, кексалар, ногиронларга нисбатан ҳам қатор имтиёзлар жорий этилган. Дарҳақиқат, ҳуқуқ тизимининг асосий тамойилларидан бири инсонпарварлик эканлиги ҳам бежиз эмас, албатта.

Шу ўринда бир муҳим ҳолатни, яъни бундай савоб ишларни асосан давлатнинг зиммасига юклаб қўймасдан, ҳар бир фуқаро имкон доирасида ўз зиммасига олаётгани айни муддаодир. Зеро, фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг муҳим шартларидан бири жамоатчиликнинг ижтимоий фаоллигидир.

Вилоят ХУДОЙБЕРДИЕВА,
юридик фанлари номзоди

ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯГА

1,5 миллион сўм

Андижон вилоят таълим ва фан ходимлари касаба уюшма қўмитаси томонидан тармоқ меҳнаткашларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Хусусан, Наврўз байрами кунлари Меҳр ва мурувват йили дастурига асосан вилоят тармоқ касаба уюшмалари томонидан ходимларни ижтимоий ҳимоялаш мақсадида бир ярим миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланди. Бундан ташқари, олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилари ҳамда касб касаллигига чалинган, ишламаётган ишчи-ходимларга 200 минг сўмликдан зиёд моддий ёрдам берилди. Шунингдек, вилоят тармоқ қўмитаси ёлғиз пенсионерларнинг уй-жойларини таъмирлашга ҳам кўмак кўрсатди.

Жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, меҳнаткашлар ўртасида оммалаштириш мақсадида спартакиада, мусобақа ва турнирлар ўтказилмоқда. Чунончи, феврал ойида вилоятдаги олий ўқув юртлари ходимлари ўртасида ташкил этилган мусобақа кўпчиликда илиқ таассурот қолдирди.

Суратда: вилоят тармоқ касаба уюшма қўмитаси фаоллар келгуси режалар хусусида фикрлашмоқда.

И.ҲАСАНОВ,
олган сурат

Шавкат СУЛТОН олган суратлар

ҚАШҚАДАРЁ ОРОМГОҲЛАРИДА

Фарзандларимизни ҳар томонлама етук қилиб тарбиялашда оромгоҳларнинг ҳам ўрни беқиёс. Чунки ўқувчи мактабда олган билимларини янада чуқурроқ ўзлаштириши учун кўнгилдагидек дам олиши, саломатлигини тиклаши лозим. Бу йилги соғломлаштириш мавсуми вилоятда катта тайёргарлик билан бошланди. Касаба уюшмалари вилоят Кенгаши, жойлардаги бошланғич ташкилот етакчилари бу ишга масъулият билан ёндошганликлари боис, оромгоҳлар мавсумга барвақт ҳозирланди.

Бу йил вилоятдаги 22 та оромгоҳда 15210 нафар бола соғломлаштирилади. Меҳр ва мурувват йилида вилоят ҳокимининг қарорига асосан кам таъминланган, муҳтож оилаларнинг 6060 нафар фарзанди дам олдирилади.

Муборак газ конлари бошқармаси тасарруфидаги «Ёш алангачи», Муборак газни қайта ишлаш заводидаги «Ниҳол», «Шўртангаз» унитар шуъба корхонасига қарашли Аҳад Азизқориев номли, вилоят Ички ишлар бошқармасидаги «Гулистон», «Қашқадарётелеком» ҳузуридаги «Алоқачи», вилоят «Матлуботсавдо»га қарашли Йўлдош Охунбобоев номли оромгоҳларда катта ҳажмда таъмирлаш ва ободонлаштириш ишлари амалга оширилди. Бир сўз билан айтганда, соғломлаштириш мавсумини ҳар жиҳатдан мазмунли ва мароқли ҳамда уюшқоқлик билан ўтказиш учун барча имкониятлар яратилган.

Шуҳрат АЛЛАНАЗАРОВ,
Қашқадарё вилоят касаба уюшмалари Кенгашининг бўлим мудири

Жамоамизда 240 нафар ишчи-хизматчилар меҳнат қилади. Фарзандларидан кўнглитўқ ходимнинг кайфияти яхшиланиб, ишида барака бўлади. Шуни эътиборга олиб, «Қани» қишлоғида жойлашган «Гулнора» болалар оромгоҳини тасарруфимизга олдик.

БЕВОСИТА КЎМАКДОШ

Мавсум бошланиши олдидан оромгоҳ учун 2,5 миллион сўмлик янги жиҳозлар олинди. 6,5 миллион сўмлик таъмирлаш ишлари бажарилди. Рангли телевизор, замонавий телефон алоқаси ўрнатилган. Компьютер ўқувчилар хизматида.

Бу ерда нафақат корхона ишчиларининг фарзандлари, балки вилоят дон маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларининг акционерлик уюшмаси тасарруфидаги муассаса ишчи-хизматчиларининг фарзандлари дам олдирилмоқда. Ҳар босқичда 300 нафардан жами 900 дан зиёд бола дам олдирилади. Бундан ташқари, Меҳр ва мурувват йилида кам таъминланган, муҳтож оила фарзандларидан 200 нафарини соғломлаштириш назарда тутилган.

Биз жамият раҳбарияти билан келишган ҳолда бу йилги мавсум тугаши билан барча қулайликларга эга бўлган 3 қаватли дам олиш маскани қурилишини бошлаймиз. Мақсадимиз – оромгоҳни келгусида доимий ишлайдиган соғломлаштириш марказига айлантириш. Бу ерда ёзги таътилда ишчи-хизматчиларимизнинг фарзандлари дам олдирилса, бошқа пайт ходимларимиз маъмурият ҳисобидан соғломлаштирилади.

Шаҳрисабз вилоятнинг энг хушҳаво ҳудудларидан ҳисобланади. Болаларни дам олдиришда туман хўжаликлари раҳбарларининг таклифларини инобатга олиб, шаҳрисабзлик болажонлар саломатликларини тиклаш имкониятига эгалар.

Оромгоҳдаги маънавий ва маърифий, ижтимоий ишларга корхона маъмурияти ҳамда касаба уюшма қўмитаси бевосита кўмакдош бўлаяпти. Корхона раҳбари, Олий Мажлис депутати Акбар Темировнинг хизматларини алоҳида таъкидлаш жоиз. Раҳбар болажонлар ва уларнинг ота-оналари билан мулоқот қилишга вақт топади. Хайрли ишларга бош бўлиб, одамларга қувонч улашади.

Холмат ИСЛОМОВ,
«Дон – халқ ризқи» очиқ акциядорлик жамияти касаба уюшма қўмитаси раиси

Бекободдаги Ўзбекистон металлургия комбинатининг довруғи хорижий давлатларга ҳам ёйилган. Кўп миллатли жамоа йилдан йилга ишлаб чиқариш ҳажмини ошириб бориш билан бирга сифат кўрсаткичларига ҳам жиддий аҳамият бериб келяпти. Шунинг учун ҳам ишчиларнинг турмуш шароити яхшиланиб боряпти. Шу билан бирга, меҳнаткашлар учун ижтимоий соҳада ҳам кўплаб ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

«ОРЗУ»ДАГИ ҚУВОНЧЛИ ОНЛАР

Корхона касаба уюшма қўмитаси ўз фаолиятида нафақат ишчиларнинг, балки оила аъзоларининг ҳам ҳимояга олинишига жиддий аҳамият бермоқда. Биргина мисол, бу йил меҳнаткашлар фарзандларининг оромгоҳларда дам олишлари учун 72 миллион сўм маблағ ажратилди.

– Уч босқичда 1500 нафар болаларни соғломлаштиришни режалаштирдик, – дейди корхона касаба уюшма қўмитасининг раиси Илҳом Қурбонов. – Бунинг учун Паркент тумани Заркент қишлоғи ҳудудидаги «Орзу» деб номланган масканда реконструкция ишлари амалга оширилди. Ҳар босқичда 500 нафар бола қабул қилинади

Болалар оромгоҳларига йўлланмалар тарқатиш бошланди. Ҳар бир йўлланма нархининг 10 фоизини ота-оналар тўлаяптилар. Тоғлар бағридан чиқаётган шифобахш сувлар, 5 маҳал бериладиган овқат, турли хил кўнгилочар тадбирлар болалар ёзининг мароқли ўтишига хизмат қилади.

Корхона касаба уюшма қўмитаси жонбозлиги натижасида жамоада меҳнат қилаётган ходимлар ҳар бирининг хонадонидан ўртача икки нафар бола оромгоҳларга жалб этилади.

Темур ҲАЙДАРОВ,
«Ишонч» мухбири

Саволингизга ТДЮИнинг ўқитувчиси Гулнора Муродова жавоб беради

САВОЛ: йўл ишчиларидан, автогрейдерчилар, эксковаторчилар ва қишлоқ хўжалигида ишлаган механизаторлар ҳам имтиёзли пенсияга чиқишлари мумкинми?

Б.ҚУЛБУЛОВ,
Чироқчи тумани

ЖАВОБ: Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 11-майдаги 249-сонли қарори билан тасдиқланган рўйхатларда йўл ишчиларидан бўлган автогрейдерчилар, эксковаторчилар назарда тутилмаган.

Юқорида айтиб ўтилган қарор асосида тасдиқланган 3-рўйхатнинг XXXV бўлими II қисмида қишлоқ хўжалигида ишловчи айрим тоифа ходимларнинг имтиёзли пенсияга чиқиши мумкин бўлган касблар рўйхати берилган. Унга кўра тракторчи-машинистлар, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳамда ташиш ишлари билан тўлиқ иш куни давомида банд бўлсалар умумий белгиланган ёшдан 5-йил олдин имтиёзли пенсияга чиқишлари мумкин бўлади.

Ушбу бўлимнинг III қисмига биноан бульдозерчи-машинист аёллар, йўл қурилиш ишларида юк ортиш ва ташиш билан боғлиқ машиналарда ишловчи машинист аёллар, эксковаторчи-машинист аёллар, тракторчи аёллар ҳамда тракторчи-машинист аёллар умумий белгиланган ёшдан 5-йил олдин имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Саволларингизга Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси бош мутахассиси Йўлдош Аҳмедов жавоб беради

САВОЛ: 1.Туман халқ таълими бўлимида ишлайдиган методистларга компенсация тўланмайди, дейишяпти. Улар мактабларда сабоқ ҳам беришади. Шу масалага аниқлик киритиб берсангиз.

Ҳ.ҲАМДАМОВ, И.МУСАЕВ, Ж.УМИРОВ,
Касби тумани халқ таълими бўлими бир гуруҳ методистлари

САВОЛ: 2.Ўз мутахассислиги бўйича ишлаётган кутубхона мудирларига, пенсионер кутубхона мудирларига компенсация тўланмайдими? Агар тўланса қачондан? Бир вақтнинг ўзида халқ таълими бўлимида методист бўлиб ишлаймиз, мактабда дарс берамиз, пенсионермиз. Методистлигимиз, ўқитувчилигимиз ва пенсионерлигимиз учун ҳеч қандай имтиёз олмаяпмиз. Шу тўғрими?

И.АДҲАМОВ, Қ.ҚОДИРОВ, Ш.АЗИМОВ,
Кўрғонтепа тумани халқ таълими бўлими методистлари

ЖАВОБ:1-2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2003 йил 1 апрелидан бошлаб уй-жой коммунал хизматлар ҳақини тўлаш бўйича бериладиган имтиёзлар ўрнига компенсация пул тўловларини жорий этиш тўғрисидаги Фармонига биноан қуйидагиларга энг кам иш ҳақининг 45 фоизи миқдорида компенсация пул тўловлари тўлана бошланган:

– барча турдаги умумтаълим мактабларининг педагоглик маълумотига эга ўқитувчилари, директорлари, ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарлари, тарбиячилари, концертмейстерларига;

– академик лицей, касб-ҳунар коллежлари ва ўрта махсус таълим муассасалари педагоглик маълумотига эга ўқитувчилари, директорлари, ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарлари, ишлаб чиқариш усталари, психологлари, методистлари, тарбиячилари, концертмейстерларига;

– педагоглик маълумотига эга «Меҳрибонлик уйи» тарбияланувчилари, директорлари, ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарлари, психологларига;

– педагоглик маълумотига эга бўлган тарбиячилар, ўқитувчилар, мудирлар, директорлар, ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарлари, мактабгача таълим муассасаларининг психологларига;

– педагоглик маълумотига эга ва тренерлик иши олиб борган, мактабдан ташқари таълим муассасаларининг ўқитувчилари, тарбиячилари, тренер ўқитувчилари, директорлари, ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарлари, инструктор-методистларига;

– олий ўқув юрти профессор-ўқитувчилар таркиби, ректорлари, ўқув ва маънавий-маърифий ишлар бўйича проректорларига, филиалларнинг директорлари ва ўқув, илмий, маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосарлари, илмий котиблар, ишлаб чиқариш усталари, ҳисоб маркази бошлиқлари, инженерларига;

– юқорида айтиб ўтилган ходимлар тоифасига кирувчи педагоглик ва илмий педагоглик стажи 10 йилдан кам бўлмаган пенсионерларга ҳам тўланади.

Амалдаги қонунчиликка биноан халқ таълими бўлимларида ишлаётган методистларга, кутубхоначиларга компенсация пул тўловлари бериш назарда тутилмаган.

«ИШОНЧ» ҲУҚУҚИЙ МАСЛАҲАТХОНАСИ

Саволингизга ҳуқуқшунос Карим Мухторов жавоб беради

САВОЛ: меҳнат шартномасини ходимлар сони (штати) қисқартирилиши муносабати билан бекор қилганда ходимга қонунчиликда қандай кафолат ва имтиёзлар назарда тутилган ва бу хусусда касаба уюшма қўмитаси нималарга эътибор бериши зарур?

М.УСМОНОВ,
Тошкент шаҳри

ЖАВОБ: Ходимлар сони (штати) қисқартирилганда биринчи навбатда штатлар жадвалига ўзгартириш киритилиши ва лавозим қисқартирилиши тўғрисида буйруқ чиқарилиши зарур.

Амалдаги қонунга асосан технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил қилишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони ёки иш хусусиятининг ўзгаришига олиб келадиган ишлар ҳажмининг қисқарганлиги, шу асосда меҳнат шартномаси тўхталишини келтириб чиқаради ва Меҳнат Кодексининг 100-модда 2-қисмининг 1-банди асосида ходим билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинади.

Меҳнат шартномаси бекор қилинишидан 2 ой олдин иш берувчи Меҳнат Кодексининг 102-моддасига асосан ходим билан меҳнат шартномаси бекор қилинаётганлиги тўғрисида ёзма равишда (имзо чектириб) огоҳлантириши зарур.

Иш берувчининг огоҳлантириш хатида белгиланган иш ҳақи сақланган ҳолда ҳафтада бир кун ходимнинг иш қидириши учун берилиши тўғрисида ёзилиши керак. Ҳафтанинг қайси кунини бериш иш берувчи томонидан белгиланади.

Меҳнат Кодексининг 102-моддасига асосан иш берувчи ва ходимнинг ўзаро келишувига биноан икки ойлик огоҳлантириш муддати пуллик компенсация билан алмаштирилиши ҳам мумкин. Шунинг учун иш берувчи ўз хатида ходимга огоҳлантириш муддати кунлари учун пуллик компенсация бериши мумкинлигини кўрсатиб ўтиши лозим.

Штатлар қисқаришидаги Қонуннинг асосий талабларидан яна бири, бу агар бўш лавозимлар мавжуд бўлса, ходимни иш билан таъминлашдир. Шу сабабли муассасада бўш лавозим бўла туриб ходимни кўрсатилган асосда вазифасидан озод қилиш ноқонуний ҳисобланади ва ходимнинг аризасига мувофиқ меҳнат низоларини кўрувчи органлар томонидан у ўз вазифасига тикланади ва ходимнинг розилиги билан бўш бўлган лавозимга ишга ўтказилади.

Икки ойлик огоҳлантириш муддати давомида ходимга муассасадаги Ички меҳнат тартиби қоидалари татбиқ қилинади. Шу сабабли ходим ўз меҳнат вазифасини қўпол равишда бузса, унга Меҳнат Кодексининг 181-моддасида кўрсатилган интизомий жазо чоралари ҳам қўлланиши мумкин.

Иш берувчи ходимни огоҳлантириш билан бир вақтда камида икки ой олдин ходимнинг касби, мутахассислиги, малакаси ва меҳнат ҳақи миқдорини кўрсатган ҳолда, бўлажак ишдан озод қилиш тўғрисидаги маълумотларни маҳаллий меҳнат органига ёзма равишда хабар қилиши зарур.

Меҳнат Кодексининг 103-моддасига асосан бир лавозимда бир нечта ходим ишлаётган бўлса, ходимлар сони қисқариши муносабати билан меҳнат шартномасини бекор қилишда ишда қолдириш учун имтиёзли ҳуқуқ биринчи навбатда малакаси ва меҳнат унумдорлиги юқори бўлган ходимга берилади.

Агар ходимларнинг малакаси ва меҳнат унумдорлиги бир хил бўлса, Меҳнат Кодексининг 103-моддасида кўрсатилган ҳолларда ходимларга ишда қолиш афзалликлари берилади. Муассасанинг жамоа шартномасида ходимларни ишда қолдиришда афзаллик бериладиган Қонунда кўрсатилганидан бошқа ҳолатлар ҳам назарда тутилиши мумкин.

Огоҳлантириш муддати тугаганидан сўнг ходимни ишда қолдиришдан ҳеч қандай афзалликлар бўлмаса, уни бошқа иш билан таъминлашнинг имконияти бўлмаса, унда ходим билан тузилган меҳнат шартномаси иш берувчининг ташаббуси билан Меҳнат Кодексининг 100-моддаси, 2-қисми, 1-банди билан бекор қилинади. Ушбу кўрсатилган асосда меҳнат шартномасини бекор қилишдан олдин албатта Меҳнат Кодексининг 101-моддаси талаблари бажарилмоғи зарур, яъни жамоа келишуви ёки жамоа шартномасида касаба уюшма қўмитаси ёки ходимларнинг бошқа вакиллик органининг олдиндан розилиги олиниши назарда тутилган бўлса, бундай розиликни олмасдан туриб, меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилишига йўл қўйилмайди.

Сиз тиббиёт ходими бўлганлигингиз сабабли қуйидагиларни эслатиб ўтиш зарур деб биламиз: Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси ўртасида тузилган келишувда иш берувчи ходим билан тузилган меҳнат шартномасини ўз ташаббуси билан бекор қилганда фақат мазкур тиббиёт муассасаси касаба уюшма қўмитаси билан олдиндан келишилгандан сўнг амалга ошириши мумкинлиги кўрсатиб ўтилган. Шу сабабли ҳар бир соғлиқни сақлаш муассасаси ўз жамоа шартномасига буни бир банд қилиб киритишлари зарур. Жамоа шартномасига киритилмаган бўлса ҳам жамоа келишувининг бу талаби Республикадаги Соғлиқни сақлаш вазирлиги тасарруфидаги барча муассаса ва корхоналарга тегишлидир.

Ходимлар сони (штати) қисқариши муносабати билан меҳнат шартномаси бекор қилинганда Қонунчилигимизда қўшимча кафолатлар назарда тутилган: Меҳнат Кодексининг 67- ва 109-моддаларига мувофиқ ходимга ўртача иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда ишдан бўшатиш нафақаси тўланади. Ходим ишдан бўшагандан сўнг иккинчи ой давомида ҳам ишга жойлаша олмаса, унинг аризасига биноан (ходим меҳнат дафтарчасини ва паспортини кўрсатиши керак) иккинчи ой учун ҳам нафақа тўланади.

Ходим ишдан бўшатилганидан сўнг ўн кун муддат ичида маҳаллий меҳнат органидан рўйхатдан ўтиб қўйиши керак. Агар ходим учинчи ойда ҳам ишга жойлаша олмаса, маҳаллий меҳнат органидан маълумотнома олиб келгандан кейингина унга учинчи ой учун нафақа тўланади.

Икки ойлик огоҳлантириш муддати пуллик компенсация билан алмаштирилиб Меҳнат Кодексининг 100-модда, 2-қисми, 1-банди билан ходим вазифасидан озод қилинганда ҳам Қонунда белгиланган ишидан бўшатиш нафақаси, ишдан бўшатилганидан кейинги иккинчи ва учинчи ойлар учун моддий мадад олиш ҳуқуқи унда сақлаб қолинади.

Агар иш берувчи томонидан ходим икки ой олдин огоҳлантирилмасдан ёки огоҳлантириш муддати тугамасдан олдин меҳнат шартномаси бекор қилинса, ходим иш жойига қайта тикланмайди, аммо огоҳлантириш муддатининг барча кунлари учун ходимга ҳақ тўланади ва огоҳлантириш муддати тугаган кундан Меҳнат шартномаси бекор қилинади. Бу ҳақда меҳнат дафтарчасига ёзилади.

Касаба уюшма тадбири

Меҳнаткашлар ўртасида спорт оммавийлигини таъминлаш, хусусан, турли соҳаларда меҳнат қилаётган хотин-қизларни жисмоний тарбия ва спортга тўлақонли жалб этиш касаба уюшмаларининг муҳим вазифаларидан бири саналади. Шу боис, сўнгги йилларда энг оммавий жамоат ташкилоти ташаббуси ва ташкилотчилигида аёллар ўртасида кўплаб мусобақалар мунтазам ўтказиб келинмоқда.

НАВОИЙ ШАҲРИДА

Бугун республика аёллар спартакиадаси бошланади

Бугун Навоий шаҳрида яна бир нуфузли мусобақа - республика аёллар спартакиадаси беллашувлари бошланади. Республика касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши, жисмоний тарбия ва спорт жамияти Марказий кенгаши ҳамда «Қизилқумноёбметаллолтин» концерни корхоналари ходимлари касаба уюшма қўмитаси томонидан ташкил этилган ушбу мусобақанинг очилиш маросими шаҳардаги «Сўғдиёна» спорт клубининг ўйингоҳида бўлиб ўтади. Шундан сўнг иштирокчилар спортнинг етти та тури - волейбол, стритбол, шоҳмот, шашка, стол тенниси, арқон тортиш ва енгил атлетика бўйича баҳсларга киришадилар.

Спартакиадада Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳар жисмоний тарбия ва спорт жамиятларининг вакиллари қатнашяпти.

Камол ОЛЛОЁРОВ, «Ишонч» мухбири

Улар салкам 35 йилдирки саҳнада ҳам, ҳаётда ҳам биргадирлар. Қизиқ, бу осонмикин ё қийин?

- Осон томони шундаки, иккимиз ошхонада шоша-пиша енгилроқ таом тайёрлаётиб (чунки кўпинча театрдан кеч қайтамиз) ҳам, дастурхон атрофида овқатланаётиб ҳам нуқул ижод ҳақида сўзлашамиз, бахс юритамиз, очиқроғи бир-биримизни тўлдирамиз, - дейди Ўзбек Миллий академик драма театри актрисаси Гавҳар Зокирова. - Қийин томони ҳам бор. Мураккаб саҳналарда ёнингдаги партнёринг кайфиятсиз бир ҳолатда бўлса ёки баъзи сўзларни ёддан чиқариб қўйганидан қийналса... айниқса бу шахс сенинг умр йўлдошинг бўлса албатта қайғурасан, унга жону дилинг билан ёрдам бергинг келаверади. Биз иккимиз шундай аҳволда қолсак бир-биримизни янада кўпроқ қадрлай бошлаймиз. Энг муҳими, доимо бирга эканлигимиздан қувонамиз...

«МУҲИМИ, БИЗ ҲАМИША БИРГАМИЗ...»

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гавҳар Зокирова эътирофи бу

Машҳур Зокировлар сулоласидан бўлмиш таниқли актёр, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Жамшид Зокиров ва Гавҳар Зокировани томошабинлар саҳнада биргаликда кўришга ўрганиб қолишган. «Йигирма йилдан бери биргаликда ўйнаган ролларимиз юздан ҳам ошиб кетгандир» дейишади улар. Айтишга осон. Актёрлик шунчаки ролни ёдлаб, саҳнада ижро этиш дегани эмас. У - истеъдод, у - изланиш, у - машаққатли меҳнат. Аслида, «истеъдоднинг тўқсон тўққиз фоизи меҳнат» деган гап ҳам бор. Икки актёр буни чуқур тушунишади, ҳар бир ролга ўта масъулият билан ёндошишлари ҳам шундан. Балки, катта устозлар сабоғини ола билганлари учун бунга эришишгандир. Шукур Бурҳонов, Олим Хўжаев, Ғани Аъзамовлардек саҳна дарғалари бу икки ёш актёрнинг ижодига ўз вақтида баҳо бериб боришарди. «Изланишдан чарчаманг!» дер эдилар.

Актриса билан суҳбатимиз давом этади.

- Сиз гоҳ «Отелло»даги мағрур Дездемона, гоҳ «Бой ила хизматчи»даги содда ва гўзал Жамила бўлиб саҳнага чиққансиз, ҳар битта рол сизнинг ижронгизда қиёмига етказиб адо этиларди. «Тақдир эшиги»да эса томошабинда ғалати таассурот қолдиргансиз. Хуллас, бир-бирига мутлақо ўхшамайдиган бу ролларни ижро этиш сиз учун унчалик енгил кечмагандир?

- Асло! Актёр саҳнада бошқа одам, яъни феъли ҳам, нуқтаи назари ҳам асар талаблари даражасида бўлиши шарт. Ўзинг ким эканлигингни ёддан чиқаришга, ўзинг истамаган феъл-атворни яратишга тўғри келади, баъзан. Машаққатлардан чўчимасдан фақат олдинга қадам ташлаш керак, холос! Бунда меҳнат ҳам, изланиш ҳам, истеъдод ҳам камлик қилади. Ёнингда сенга суянчиқ бўлгувчи, сени қўллаб-қувватлагувчи кимдир бўлиши керак. Мен учун шундай одам - Жамшид Зокиров! Барча муваффақиятларим боиси - шу инсондан куч олиб, илҳом олиб яшаётганим бўлса керак.

- Жуда ёш кўринасиз. «Шейпинг» машғулотларига қатнашга вақтингиз йўқдир?!

- Аёлнинг ёш кўриниши учун турли машғулот ёки косметолог ҳузурига қатнашдан кўра муҳимроқ нарсалар бор. Агар доимо эртанги кунга ишонч билан яшасанг, қалбингда муҳаббат барқарор бўлса, ҳаётни севсанг, касбингга садоқатли бўлсанг кифоя. Шунингдек, ғийбату ғаразлардан, майда-чуйда ташвишлардан баландроқда яшаган киши ҳам ҳеч қаримайди, менимча.

- Кундалик маршрутингиз қандай? Театрдан уйга, уйдан театргами ёки...

- Йўқ, йўқ. Янглишяпсиз. Вақт бизнинг ҳаётимизда жуда қиммат туради. Кунларимиз югур-югур билан ўтади. Кино, театр, телевидение, радио, дубляж... Бир ярим йиллардан буён Наврўз радиосида «Тонгги меҳмон» саҳифасини олиб бораяпман. Ҳар соҳанинг кўзга кўринган, етакчи кишилари билан микрофон олдида суҳбатлашамиз. Турли видеофильмларда, кинокартиналарда, «Севинч» фильмида суратга тушдим. Режалар ҳали кўп.

- Шу кунларда «Эргинамнинг орзуси» томошаси ҳақида жуда кўп гапириляпти. Эшитишимча, асарнинг ғоясини сиз иккингиз таклиф этгансизлар, шундайми?

- Шундай десак ҳам бўлади. Бир қарашда бу оддий фалсафа. Ҳар бир эркак ўзи билан яшаётган аёлни гоҳо бошқалар билан taққослайди. Гоҳо ундан кўнгли тўлмаётгандай бўлаверади. Унинг бошқачароқ бўлишини орзулайди. «Олдингда оққан сувнинг қадри йўқ», дейдилар-ку. Асарда ҳам шунга ўхшаш бир ҳолат бор. Соддагина, итоатгўй рафиқаси бор эркак бу аёлнинг ўта замонавий кўринишда бўлишини орзулайди. Ва тушида бунга эришади. Қарасаки, аёл унга ҳукмрон, айтгани айтган, дегани деган. Ҳатто, у кўчага кетиб, эркак уйда болага қараб ўтиришгача боради. Бундай ҳаёт жонига тегиб илгариги мўмин-қобил аёлини соғина бошлайди. Сўнг уйғониб кетади. Ёнгинасида ўзининг итоатгўй рафиқасини кўриб кўзларига ишонмайди. Уни ўша лаҳзадан бошлаб ўзгача қадрлайди! Хуллас, асарда эркак ва аёл ролини Жамшид Зокиров билан бирга ижро этганмиз. Бу асар саҳнада қўйила бошлаганидан буён томошабинлардан кўп яхши сўзлар эшитяпмиз.

Суҳбатимиз давомида Гавҳар Зокированинг айтишича, бу саҳна асари яқинда Тошкент Давлат Тиббиёт институти талабалари учун ҳам намойиш этилди. Шундан сўнг институтнинг педагог ва талабалари бу асарга оид ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Нодира ДЎСТХЎЖАЕВА - 2-ТошДавТИ, ўзбек тили, педагогика ва психология кафедраси мудири, филология фанлари номзоди:

- Асар бир қарашда оддий бир комедияга ўхшаб кетади, бироқ унинг замирида жиддий муаммо бор. «Оила психологияси» деган тушунча бор. «Оила муқаддас» деган улкан туйғу ҳам бор. Аслида оила нима ўзи? Эру хотин бир-бирига қандай муносабатда бўлмоқлари зарур? «Эрни эр қиладиган ҳам, қаро ер қиладиган ҳам хотин» деган мақолни кексалар нимага ишора қилиб айтишганикин? Замонавий оила, замонавий эр-хотин, уларнинг турмуш тарзи кўҳна Шарқ оилаларидаги турмуш тарзидан афзалми ё аксинча? Хуллас, «Эргинамнинг орзуси» саҳна асари бундай саволларга бирма-бир жавоб бераётгандай бўлади.

Дилафруз РЎЗИЕВА - талаба, 3-курс:

- Соддалик, оддийлик ва садоқатлилик барибир енгиб чиқади. Чунки бу фазилатлар аждодларимиздан бизга мерос бўлиб ўтиб келаяпти. Энг замонавий аёл ҳам барибир она сифатида, рафиқа ва уй бекаси сифатидаги бурч ва вазифаларини унутмаслиги керак, ахир?! Умуман асар томошаси ёшлар учун тарбиявий аҳамият касб этади. Ижро эса ҳар икки санъаткор иштирокида жуда зўр чиққан!

Наима СОЛИҲОВА - ТошДавТИ, ўзбек тили, педагогика ва психология кафедраси катта ўқитувчиси:

- Қисқа фурсат ичида актриса - Гавҳар Зокирова ҳар иккала аёл (ўта содда ва ўта замонавий аёл) ролини қойилмақом бажарганини айтмайсизми?! Кўриниши, кийиниши, ўзини тутиши бир-бириникига мутлақо ўхшамайдиган ҳар иккала аёлнинг образини бир хил вақтда яратиш учун актриса жуда маҳоратли бўлмоғи зарур. Гавҳар Зокирова ана шундай маҳорат эгаси, менимча.

Зилола АКБАРОВА - талаба, 302-гуруҳ:

- Аёл ҳамиша аёллигича қолиши керак. Уйдами, кўчадами, хизмат жойидами, хуллас, у вазифаларини маромида адо этиши зарур. Шундагина оила муқаддаслигига эришади. Ахир оилани тутиб туриш кўпинча аёл шахсига боғлиқ бўлади-ку. Менимча, саҳна асари эр-хотиннинг бир-бирини қадрлашини томошабинга қайта-қайта уқтираётгандай бўлади. Бу яхши маънода, албатта. Қолаверса, икки санъаткор - Жамшид Зокиров ва Гавҳар Зокирова икки қаҳрамоннинг ички ҳаётини ажойиб қилиб тасвирлаб беролган.

- Ушбу саҳна асари яратилишида Санжарали Имомов, Михаил Хачатуров, Фарҳод Алимов сингари ижодкорларнинг хизмати катта бўлди. Табиатан юмор, мазмунан жиддий томоша бу, - дейди актриса Гавҳар Зокирова.

- Саҳнада ҳам, оилада ҳам бахтлисиз, шундайми?

- Саҳна актёрни тарбиялайди. Ҳар бир асар ижроси устида ишлаётиб кўпгина синовларга, қийинчиликларга дуч келасан, киши. Шундай вақтда оиланг сени тушунса, сен томонда бўлса машаққатларни енгиб ўтиш осон кечади. Жамшид Зокировнинг руҳий мададини ҳар кун, ҳар соатда чуқур ҳис этаман. Фарзандларим ҳам менга ҳайриҳоҳ. Ўғлимиз Жавоҳир - актёр, қизимиз Оҳистахон - санъатшунос. Набирамиз Майсарахон бизнинг қувончимиз. Хуллас, ўзимни бахтли аёл деб ҳисобласам янглишмайман. Олдинда янада катта ишлар бизни кутиб турибди. Иккимиз ўзимизга ҳар жиҳатдан мос келадиган энг суюмли ролни ижро этиш орзусидамиз. Бунинг учун изланишдан асло чарчамаймиз.

Ҳар бир театр томошаси чоғида залга назар ташлайман, иссиқ чеҳрали томошабинлар, уларнинг нигоҳларидаги меҳр мени ҳаяжонга солади. «Ҳамиша бор бўлинг!» деган сўзни уларга баралла айтгим келади ҳар гал. Балиқ сув билан тирик бўлгани каби, биз ҳам мухлислар меҳри туфайли тирикмиз, ўртамиздаги меҳр йўқолмасин, деган бўлардим.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА

Суратда: «Эргинамнинг орзуси» саҳна томошаси

ФИФА қарори

Африка қитъаси вакили - Кения футбол жамоалари Халқаро футбол уюшмаси - ФИФА томонидан номаълум муддатга барча халқаро мусобақаларда иштирок этиш ҳуқуқидан маҳрум этилди.

Жаҳонда футболни ривожлантириш масъулиятини ўз бўйнига олган ФИФАнинг бундай қарорга келишига Кения ҳукуматининг мазкур мамлакат футбол федерацияси ишларига аралашиши сабаб бўлди. Энди футбол бўйича Кения терма жамоалари ва клублар мамлакат ташқарисида ташкил этиладиган бирорта ҳам халқаро мусобақада иштирок этолмайди.

КЕНИЯ ХАЛҚАРО МУСОБАҚАЛАРДАН ЧЕТЛАТИЛДИ

Бундай муаммонинг келиб чиқишига Кения спорт вазири Нажиб Балаланинг охирги пайтда маҳаллий футбол амалдорларига қарши чиқиб, уларни коррупцияда айблагани сабаб бўлди. Нажиб Балала Кения футбол федерациясининг (КФФ) барча банк рақамларини «музлатиб» қўйишга қарор қилди ва бир ой муқаддам КФФни вақтинчалик бошқариб туришни бошқа бир шахсга топширди. Ҳатто Н.Балала федерацияга янги раҳбар қўйиш учун апрель ойида ўтказилиши лозим бўлган сайловга ҳам рухсат бермади.

ФИФА бош котиби Урс Линси КФФнинг ишдан олинган раҳбари Маине Кариукига Халқаро футбол уюшмасининг Кения футбол жамоаларини халқаро мусобақалардан четлатишдан ўзга чораси қолмаганини ва бу чора Нажиб Балала март ойида ишдан ҳайдаган мамлакат футбол федерацияси раҳбарларини ўз ўрнига қайтармагунча амал қилишини билдириб мактуб йўллади.

М.Кариуки ўзи бошқарган ташкилот ФИФАнинг бундай қарорга келишга мажбур этмаслик учун имкони борича вазиятни ўнглашга ҳаракат қилганини таъкидлади. Масаланинг бу даражагача етишида ҳукуматни айблади.

Ўз навбатида Кения ҳукумати томонидан футбол ишларини вақтинчалик бошқариб туришга масъул этиб тайинланган Боб Мунро ФИФА қарорини қаттиқ танқид остига олаётир. У Халқаро футбол уюшмаси фақат бир томоннинг фикрини эшитгани учун чиқарилган қарор холис эмас деган мулоҳазани илгари сурмоқда.

Хуллас, раҳбарларнинг ўзаро келишаолмаслиги туфайли келиб чиққан жанжалдан фақат Кения футболи ютқазмоқда. Чунки жорий йилда Кения миллий терма жамоаси 2006 йили Германияда бўладиган жаҳон чемпионатига чиқиш учун саралаш учрашувини ўтказиши лозим.

(ЎзА)

Жаҳон чемпионати: саралаш баҳслари

Гап ҳисобда ҳам эмас. Очиғи, ҳиёл омад кулиб боққанда у янада йирик кўриниш олган бўларди. Лоақал учрашув бошланган заҳотиёқ амалга оширилган комбинацияни якунлашда Владимир Шишелев хатога йўл қўйгани-ю, жарима тўпини тепган Миржалол Қосимовнинг зарбаси дарвоза тўсинига тегиб, майдонни тарк этганини эслашимиз мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН-ФАЛАСТИН — 3:0

Футболчиларимиз яқин орада бундай ишончли ўйнаганликларини кўрмаган эдик

Ваҳоланки, ушбу учрашув арафасида Фаластин миллий терма жамоаси ҳақида юракка ғулғула солувчи ҳар хил гап-сўзлар айланишиб қолган, хусусан Ироқ билан дурангга эришилгани, Хитой Тайпейи устидан эса 8:0 ҳисобида устун келингани ошириб-тошириб муҳокама қилинаётган эди. Боз устига, фаластинликлар мураббийи Альфред Ридл термани кучайтириш мақсадида ҳатто Европага «салб юриши» уюштириб, Германия ва Скандинавия мамлакатларида тўп сураётган келиб чиқиши фаластинлик бўлган футболчиларни жамоага жалб этиш учун астойдил ҳаракат қилгани-ю, ҳозирнинг ўзида Жанубий Америкалик бир неча «чарм тўп» устаси унинг ихтиёрига келиб қўшилгани ёниб турган оловга керосин сепгандек таассурот қолдирган эди.

Дарҳақиқат, сиёсий воқеалар туфайли ўз миллий чемпионатига эга бўлмаган Фаластин жамоаси ёмон ўйин кўрсатди, дейишга ҳеч биримизнинг ҳаққимиз йўқ. Лекин шу куни Ўзбекистон футболчилари ҳар қачонгидан кўра чиройли ҳаракатланишди. Чамаси, Равшан Ҳайдаровга ёрдамлашаётган немис мутахассиси Юрген Гёде ҳамда унинг илтимосига кўра ушбу муҳим матч олдидан атайлаб Германиядан учиб келган Дитер Эрих ва Роланд Штуцларнинг кўмаги бесамар кетмаган кўринади. Биз жамоа ўйинида илгари кузатилмаган, агар таъбир жоиз бўлса, сервиқор ҳаракатланишнинг шоҳидига айландик.

Одатда ҳар бир учрашувга умумий тарзда баҳо бера туриб, у ёки бу ўйинчини алоҳида қайд этиб, айни вақтда қайсидир футболчилар етарли даражада ўзини кўрсата олмаганлигини афсус билан таъкидлар эдик. Лекин Ўзбекистон-Фаластин ўртасида кечган матч хусусида юқоридагича фикрлашдан тийилишга мажбурмиз. Сабаби, ўйин ҳақиқатан ҳам чиройли лаҳзаларга бой бўлди. Барча футболчилар жон-жаҳдлари билан ўйнашди. Энг муҳими, легионарлар Қосимов, Пашинин, Акопянц, Шишелев, Карпенко, Поляков миллий чемпионатимизда тўп сураётган ҳамкасблари билан чиқишиб кетганлиги, чиндан-да бир тану бир жонга айланганликлари яққол кўзга ташланди.

Юрген Гёде интервьюлардан бирида «Асосий урғуни жамоавий ўйинга қаратамиз» деганди. Амалда ҳам шундай бўлди. Индивидуал маҳорат эса жамоавий ўйинни тўлдирди, унга ҳусн бағишлади. Демак, амалга ошириб бўлмайдиган ишнинг ўзи йўқ, деб тўғри айтишар экан. Агар ҳисоб 3:0 эмас (гол муаллифлари: Б.Ашурматов, В.Шишелев, С.Жепаров) кичикроқ бўлганида ҳам терма жамоамизнинг бу ўйинидан кўнглимиз таскин топиши аниқ эди.

Футбол нафақат спорт, шунингдек, санъат ҳамдир. Биз уларни уйғун ҳолда кўришни истаймиз. Бунинг учун барча имкониятлар етарли. Айниқса, Ўзбекистон-Фаластин термалари ўртасида кечган учрашувда бу ўз исботини топганлигидан хурсандмиз.

Шу куни Жаҳон чемпионати саралаш ўйинлари барча гуруҳларда ҳам бўлиб ўтди. Унда қуйидаги натижалар қайд этилди:

1 гуруҳ: Эрон-Иордания – 0:1, Қатар–Лаос – 5:0

3 гуруҳ: Япония-Ҳиндистон – 7:0, Уммон–Сингапур – 7:0

4 гуруҳ: Хитой-Малайзия – 4:0, Қувайт – Гонконг - 4:0

5 гуруҳ: БАА-Яман – 3:0, Таиланд-КХДР – 1:4

6 гуруҳ: Бахрайн-Қирғизистон – 5:0, Сурия-Тожикистон – 3:1

7 гуруҳ: Корея-Вьетнам – 2:0, Ливан-Малдив ороллари – 3:0

8 гуруҳ: Саудия Арабистони-Туркманистон – 3:0, Индонезия-Шри Ланка – 1:0.

Ўзбекистон қатнашаётган 2-гуруҳда Ироқ ва Хитой Тайпейи термалари учрашуви кутилганидек арабларнинг тўла устунлигида ўтди. Ироқ футболчилари рақиблари дарвозасига олтита тўп уриб, битта тўп ўтказиб юбордилар.

Иккинчи гуруҳдаги вазият

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
1. Ўзбекистон	**3**	**2**	**1**	**0**	**5-1**	**7**
2. Ироқ	3	1	2	0	8-3	5
3. Фаластин	3	1	1	1	9-4	4
4. Х.Тайпейи	3	0	0	3	1-15	0

Жума ўгитлари

РОБИЯ АДАВИЯ

Робия Адавия Шарқ тасаввуфида ҳақиқий муҳаббат-ишқи илоҳий ғоясини тарғиб этган биринчи мутасаввиф аёлдир. У тахминан 713-18 йиллар оралиғида Басрада донишманд Исмоил Адавий Кайси оиласида дунёга келган. Қиз оилада тўртинчи фарзанд бўлгани учун унга «Робия» деб ном қўйишган. Уни гўдаклигидаёқ ўғирлаб, қул сифатида сотиб юборишган экан. У табиатан шоира ва халқ қўшиқларини юксак маҳорат билан ижро этадиган лапарчи-хонанда бўлган. Ана шу сифатлари учун Хожаси уни озод этади. Шундан сўнг Робия бу дунё меҳридан юз ўгириб, ишқи қулга боғланади. Бир неча йил саҳрода чодирнишинлик қилиб, ўзига кўплаб муридларни жалб этгач, Басрага келади; замонасининг кўплаб донишмандлари билан баҳсу мунозараларда бўлади. «Кашф-ул маҳжуб ли арбоб-ул-қулуб», «Тазкиратул авлиё» сингари манбаларда у ҳақда ранг-баранг, турли-туман нақллар, ҳикояту ривоятлар келтирилган.

Нақл қилишларича, кунлардан бир кун Робия бир қўлида оташ ва иккинчи қўлида сув ушлаганча кўчада кетаётган экан.

– Бу не ҳол, буларни не қилмоқчисиз, - сўрашибди уни ўраб турган одамлар.

– Олов билан жаннатга ўт қўяман, токим одамлар биҳиштга кириш умиди билан юрмасинлар, сув билан эса дўзах оташини сўндираман, токим одамлар бу қўрқинч ва азобдан абадулабад қутулсинлар, - дея жавоб берибди Робия. Зероки, у Оллоҳга ибодатни чин муҳаббат билан бетама қилган иноятига, умрига шукроналик билан адо этишни уқтирарди.

Робиянинг ақидасича азалият ҳақиқати, ишқи илоҳий маърифатнинг асл моҳиятидир. Обид билан Ориф ўртасидаги фарқ ҳам ана шу ҳақиқат моҳиятини қандай англаб етишидадир. Унинг таълимоти асосида Одаму Олам бирлиги ётади. Шунинг учун ҳам олима ғоясининг асосини Одаму пок аҳлоқ, юксак даражадаги инсонпарварлик ташкил қилади. «Боязид Бистомийдан Нуралишоҳи Гунободийгача»... китобининг муаллифи Абдулрафеъ Ҳақиқат томонидан аниқланишича Робия Адавия умрининг охирларида Байтул муқаддасга кўчиб бориб яшаган ва ўша ерда 781 йили вафот этган.

«Модомики гуноҳларингизни яширишга интилар экансиз, яхшиликларингизни пинҳон тутишга ҳам одатланинг», дейди ҳикматларидан бирида Робия.

Робия араб тилида кўплаб қўшиқ ва шеърлар яратган. Сарчашмаларда Робия шеърларидан намуналар келтирилган. Жумладан, Фаридуддин Атторнинг «Тазкиратул-авлиё» ҳамда «Мантиқут тайр» достонида Робия ҳақида фикр юрита туриб, шеърларидан мисол келтириб ўтади. Робиянинг каромат ва шижоатлари хусусида кўплаб ҳикоят ва нақллар тарқалган.

Ҳасан Басрий бир куни Робиянинг ибодатхонасига бориб деди:

– Эй, Робия! Кишидан ўрганган ва ҳеч кимдан эшитмаган, пайваста кўнглингга тушган илмдан манга бир ҳарф ўргатгил.

Робия деди:

– Бир қамиш иф йигириб эрдим. То ани сотиб ғизо қилғайман. Икки пулға соттим. Бирини бир илкимга олдим ва яна бирини бир иклимга олдим ва қўрқтимким, иккисини бир қўлимга олсам, икковлон жамъ бўлиб мени йўлдан чиқорғайлар. Бугун кўнглумга тушган кушойим ушбудир.

* * *

Нақлдурким, бир неча киши озмойиш ва имтиҳон қилмоқ учун Робиянинг қошиға келдилар. Ғаразлари буким, бир неча сўз унга дегайлар. Робия анга жавоб тополмағай.

Бас дедиларким: худо ҳамма фазилат ва зиёдаликни ва улуғликни эр кишига берибдур: пайғамбарлик тожини эр киши бошига қўйибдирлар, каромат пўтасини эр кишининг белига боғлабдурлар.

Ҳеч хотинга пайғамбарлик етмабдур. Сен бу кароматларни қайдин урарсен?

Робия деди:

– Ҳар неки дерсизлар, ростдур: худпарастлик ҳам эранлардин чиқди. «Сизнинг худойингизман» деб даъво қилмоқ ҳам эранлардан чиқди. Ҳеч хотин ҳаргиз «ҳожи қиз» бўлмабдур, «ҳожи қизи» ҳам эранлардан чиқибдур.

Ҳамиджон ҲОМИДИЙ тайёрлаган

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшма Марказий қўмитаси аппарат ходими Лазокат Турикова онаси

МАСТУРАХОН аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади

Навоий вилояти таълим ва фан ходимлари касаба уюшма қўмитаси вилоят педагогларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти ректори, педагогика фанлари номзоди Анора Бобомуродовага онаси

АНБАРОЙ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ISHONCH

МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс ҚАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати: Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Зайниддин Рихсиев (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Қудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР: Котибият 56-52-78; Хатлар бўлими 56-85-43; Реклама ва эълонлар бўлими (3712) 56-85-79.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00 Топширилди - 21.25

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 035-рақам билан рўйхатга олинган.

IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Тиражи: 16184 Буюртма Г— 717 2 3 4 5 6